

Megvonták a bizalmat Feldmájer Péter elnöktől

Sokak szerint a széthullás fenyeget – órákig tartó, éles vita a Mazsihisz közgyűlésén

Visszahívta tisztségéből Feldmájer Pétert, a Mazsihisz elnökét a szövetség közgyűlése. Zoltai Gusztáv Mazsihisz-BZSH ügyvezető igazgató maga indítványozott bizalmi szavazást saját személyéről, ám ezt a többség szintén titkos szavazással elutasította. Az elnökség tagjai lemondtak.

Rendkívüli közgyűléssé változott a Mazsihisz május 12-i küldöttgyűlése, amelyet hivatalosan azért hívtak egybe, hogy megvitassák a költségvetést. Az egyedüli téma Feldmájer Péter visszahívásának kérdése lett. Ezt eredetileg a küldöttek egy csoportja vetette fel. Feldmájer sokáig semmilyen érv hatására nem akarta elfogadni a döntést a napirendről, amelynek a tárgya az ő megbuktatása. A szinte késhegyig menő vitának Zoltai Gusztáv, a Mazsihisz-BZSH ügyvezető igazgatója vetett véget a bejelentéssel: bizalmatlansági indítványt kér önmaga ellen. Feldmájer ekkor követte példáját. A vezetőség tagjai egy kivétellel lemondtak.

A konkrét előzmények több mint egy hónappal korábbra nyúlnak vissza. Akkor húsz küldött írásban kérte, hogy a Mazsihisz-elnök visszahívására rendkívüli közgyűlést hívjanak össze – mondta el napirend előtti felszólalásában Keszler Gábor, a számvizsgáló bizottság tagja. A válasza a szövetség alapszabálya értelmében tizenöt napot vártak – a reakció az volt, hogy „az elnök akkor hív egybe rendkívüli közgyűlést, amikor azt ő akarja, és hogy tisztújítás négyévente van”.

A küldöttek közül sokak szerint Feldmájer nem képviseli megfelelően a magyarországi zsidóság érdekeit, folytatta Keszler. Egy másik zsidó szervezet kerül fontos pozícióba, célzott az Egységes Magyarországi Izraelita Hitközségre (EMIH), akik a közvélemény szemében is jóval sikeresebbek, a járadékelosztáskor az állam nekik kedvez, ráadásul egyre nagyobb teret nyer a szélsőjobb. A május első napjaiban Budapesten megrendezett Zsidó Világkongresszusról a Mazsihisz elnöke csak annyit tudott mondani, hogy a vendégek „jól érezték magukat”. A küldötteket csupán köszönteni volt képes, semmit sem szólva a magyarországi antiszemitizmusról. A kongresszus egyetlen magyar képviselőjét az angol küldöttség delegálta. Ha nem változik semmi, óhatatlanul bekövetkezik a szétesés – figyelmeztetett Keszler. Kérte a közgyűlést, Feldmájer visszahívásáról titkos szavazással döntsenek, amit a Mazsihisz választási és jelölőbizottságának elnöke bonyolított le.

Heves vita bontakozott ki arról, felvegyék-e az indítványt a napirendre. Erdélyi Miklós hőmezővársárhelyi hitközségi ügyvezető elnök a javaslatot megalapozatlannak tartotta, mondván, a zsidóságnak nem a belső vita az érdeke, mert annak káosz, anarchia lesz a vége. Márpedig ma, az antiszemitizmus támadások idején nem szabad „belülről bomlasztani”. Méltatta az elnököt, a járadékelosztással kapcsolatban pedig utalt rá, ő tavaly azok között volt, akik nem szavazták meg a 150 milliót az EMIH-nek. Elismerte, a Mazsihisz-

Kiss Henriett, a választási és jelölőbizottság elnöke munkában

elnök beszéde a Zsidó Világkongresszuson lehetett volna élesebb, konfrontatívabb – de szerinte azzal nem támogatta volna a jó célt.

Kiss Henriett, a választási és jelölőbizottság elnöke beszámolt arról, hogy a Mazsihisz alapszabálya és eljárási szabályzata a hiányosságai miatt sok jogi értelmezési vitára ad lehetőséget. Kérte a közgyűlést, fontolja meg határozati javaslatát: titkos szavazással döntsenek a visszahívásról, és ha a többség igennel voksol, a vezetőség írjon ki időközi választásokat.

Többször felszólalt Fröhlich Róbert, a Dohány utcai körzet főrabbi, aki a tradicionális zsidóság egyik alapelveire hivatkozott: az igazságot, az igazságot kövesd. Hangsúlyozta, az igazság a jog felett áll. Azoknak is megvan a maguk igazsága, akik aláírták a visszahívási javaslatot, valamint azoknak is, akik szerint nincs szükség bizalmatlansági indítványra. Hogy melyik csoport igazsága erősebb, az akkor derül ki, ha felveszik a napirendre a szavazást.

Grósz Andor kecskeméti hitközségi elnök az antiszemitizmus veszélyeire hivatkozva óvott a belső ellentétektől. Emlékeztetett a 2010-es választásokra, mennyi kétség volt azzal kapcsolatban, miként fog az ország új vezetése viszonyulni a zsidósághoz. Az, hogy a Zsidó Világkongresszuson a miniszterelnök kijelentette, zero tolerancia van az antiszemitizmussal szemben, a Mazsihisz jelenlegi vezetésének is köszönhető. A kecskeméti elnök mindamellett azt ajánlotta, legyen szavazás a napirendről, de egy későbbi időpontban.

Türhetetlen, hogy egy Mazsihisz-vezető a vidékiek közül csak a „csókos” hitközségeket látogatja – így fejezte ki magát Villányi Tibor győri hitközségi elnök. Még a pápa is le tudott mondani, amikor arra volt szükség, azaz nem a jogi eljárási hibát kereste, amelynek segítségével a posztján maradhat.

Sok pozitívum felhozható Feldmájer Péter mellett, és sok negatívum ellene – szölte hozzá a vitához Tordai Péter, a Mazsihisz előjáróságának tagja. Bevallotta, mint a Budapesti Zsidó Hitközség elnöke nem érezte jól magát a Zsidó Világkongresszuson, mert nem kapta meg azt a kövedet, ami az ő pozíciójában egy vezetőnek kijárna. Azonnali szavazást javasolt a napirendről.

Grósz Andorhoz hasonlóan a tervezett napirend mellett akart maradni Schöner Alfréd főrabbi, az ORZSE rektora is. A fiatalság jobbitó szándékú kritikájának tekintette Keszler Gábor és társai kezdeményezését. Javasolta, ha már a közgyűlés megválasztotta a jelenlegi vezetést, adja meg nekik a bizalmat továbbra is, hogy befizethessék munkájukat. Schöner szerint Feldmájer júliusban beköszöntő hatvanadik születésnapja előtt nem ildomos a leváltásáról beszélni.

Feldmájer ekkor le akarta zárni a vitát, hogy folytassa az ülést az eredeti napirenddel, de a küldöttek ezt megakadályozták. Nagy felbolydulással emlékeztették az elnököt: mindenkik, aki szólni akar, meg kell hallgatni. Sárközy Gyula, a Bethlen tér küldötte lejutónak találta az eseményeket, és utalt a három nappal előbbi BZSH-közgyűlésre, amelyen a költségvetési jelentés szervezetlen és szabálytalan volt, ő nem is fogadta el. Változásra van szükség – hangsúlyozta –, mert az utolsó órában vagyunk. Hosszú évek óta hiányzik a szakmai program, és ez az elnökség valóban nem képviseli jól a magyarországi zsidóságot.

Keszler Gábor felhívta a figyelmet Kiss Henriett jelölőbizottsági elnök tárgyilagos, az alapszabályon és a választási szabályzatot nyugvó véleményére. Eszerint a negyvenhat napja (!) beadott indítvány jogszerű, az elmúlt egyórás vita tehát a hatalomhoz való görccsös ragaszkodásról szól. Ha a Mazsihisz vezetése európeér módon viselkedne, akkor az elhangzott felszólalások hatására az elnök felállna, és maga kérne bizalmi szavazást önmaga ellen. Jelenleg a Mazsihisz lefele halad a lejton, a tét tehát nem az elnök születésnapja. Keszler ismét kérte a közgyűlést, szavazzon a soron kívüli napirendre (a titkos szavazásra a visszahívásról), vagy az elnök kezdeményezzen bizalmi szavazást maga ellen.

Már tizenkét éve is ugyanazok ültek a vezetőségi székekben, akik most – szögezte le a szintén többször felszólaló Schönerberger András pécsi főrabbi. Nagy tehát a felelősségük mindabban, ami kialakult. Teljesen új fejezet kell kezdeni – mondta.

Időközben megérkeztek a Hírtévé munkatársai. Grósz Andor szégyennek nevezte, amit a közgyűlés a kamerák előtt mutatott. Megjegyzésével ellentétben taps fogadta Kiss Henriett újabb hozzászólását: ő nem

(Folytatás a 2. oldalon)

2013. június 27. 16.00

RENDKÍVÜLI TISZTÚJÍTÓ VÁLASZTÁSOK A SÍP UTCÁBAN

Súlyos kérdések, nem megnyugtató válaszok a BZSH közgyűlésén

Az elmúlt gazdálkodási évet lezáró és az első negyedévet összegző beszámoló volt a Budapesti Zsidó Hitközség közgyűlésének két kiemelt témája. Tordai Péter, a BZSH elnöke mellett jelen volt Feldmájer Péter, a Mazsihisz elnöke, Zoltai Gusztáv, a Mazsihisz-BZSH ügyvezető igazgatója és Paszternák Tamás főkönyvelő.

A szakmai részek előtt megemlékeztek a legutóbbi közgyűlés óta elhunyt Kövesi György Tamásról, a nyitóimát Radnóti Zoltán rabbi mondta el.

Zoltai Gusztáv ügyvezető igazgató az első negyedévre vonatkozó gazdálkodási adatokból kiemelte, hogy megkezdődött a Mazsihisz és a BZSH integrált ügyviteli rendszerének kiépítése, amivel az utalványozás és a könyvelés gyorsabbá és áttekinthetőbbé válik, bevezetik és fejlesztik a dokumentumkezelő rendszert, megkezdődött a székház és a zsinagóga energiatakarékos beruházása. A bevételek között megemlítette egyebek között, hogy öröklés útján két lakáshoz jutott a hitközség, ennek a hasznosítása bevételi forrás lesz.

Az év kiadásai között szerepel a Zsidó Nyári Fesztivál, melynek előkészítése már folyik, a Dohány utcai orgonának időszerű a felújítása, a Frankel Leó úti zsinagóga renoválásának folytatása a II. kerülettel együttműködésben valósul meg, tervezés alatt áll a csepeli zsinagóga.

Az év kiadásai között szerepel a Zsidó Nyári Fesztivál, melynek előkészítése már folyik, a Dohány utcai orgonának időszerű a felújítása, a Frankel Leó úti zsinagóga renoválásának folytatása a II. kerülettel együttműködésben valósul meg, tervezés alatt áll a csepeli zsinagóga.

Az év kiadásai között szerepel a Zsidó Nyári Fesztivál, melynek előkészítése már folyik, a Dohány utcai orgonának időszerű a felújítása, a Frankel Leó úti zsinagóga renoválásának folytatása a II. kerülettel együttműködésben valósul meg, tervezés alatt áll a csepeli zsinagóga.

Az év kiadásai között szerepel a Zsidó Nyári Fesztivál, melynek előkészítése már folyik, a Dohány utcai orgonának időszerű a felújítása, a Frankel Leó úti zsinagóga renoválásának folytatása a II. kerülettel együttműködésben valósul meg, tervezés alatt áll a csepeli zsinagóga.

Az év kiadásai között szerepel a Zsidó Nyári Fesztivál, melynek előkészítése már folyik, a Dohány utcai orgonának időszerű a felújítása, a Frankel Leó úti zsinagóga renoválásának folytatása a II. kerülettel együttműködésben valósul meg, tervezés alatt áll a csepeli zsinagóga.

Az év kiadásai között szerepel a Zsidó Nyári Fesztivál, melynek előkészítése már folyik, a Dohány utcai orgonának időszerű a felújítása, a Frankel Leó úti zsinagóga renoválásának folytatása a II. kerülettel együttműködésben valósul meg, tervezés alatt áll a csepeli zsinagóga.

Az év kiadásai között szerepel a Zsidó Nyári Fesztivál, melynek előkészítése már folyik, a Dohány utcai orgonának időszerű a felújítása, a Frankel Leó úti zsinagóga renoválásának folytatása a II. kerülettel együttműködésben valósul meg, tervezés alatt áll a csepeli zsinagóga.

Az év kiadásai között szerepel a Zsidó Nyári Fesztivál, melynek előkészítése már folyik, a Dohány utcai orgonának időszerű a felújítása, a Frankel Leó úti zsinagóga renoválásának folytatása a II. kerülettel együttműködésben valósul meg, tervezés alatt áll a csepeli zsinagóga.

Radnóti Zoltán, a lágymányosi körzet rabbija számos kérdést tett fel, mert úgy találta, bizonyos tételek, melyek több milliót visznek el, nem látszanak indokoltnak vagy fantomintézményre kötött összegeknek tűnnek, miközben kevesebb forrásról és takarékoságról esik szó. Tétélesen sorolta a biztonsági szolgálatot, a Jewinformot, a temetői szolgáltatásra kötött összegeket, az újpesti otthont, a Hegedűs- és a Herman-klubot, a menzát. A listán megemlítette még a Vasvári-zsinagógára fordított összegeket és a Nagyfuvaros utcai chászid rabbi foglalkoztatását.

Végül (akárcsak januárban) előkerült a Talmud új fordításának támogatása (az EMIH 9,5 millió forintot fogadott el támogatásként, cserébe rendelkezésre kellene bocsátania bizonyos példányszámú kötetet). De a fordítás ügye nem haladt előre semennyit.

Zoltai Gusztáv, akárcsak a korábbi közgyűlésen, igyekezett választ adni a felmerült kérdésekre, és tisztázni, hogy minden költség indokolt volt.

A Jewinform egy többéves, 2015-ben lejárat szerződés értelmében megjelenő költség, és csupán két minimálbért fizet a BZSH. A biztonsági szolgálatot 2013-ban már a Mazsihisz közösen, költségmegosztással működtetik. Az újpesti szakszociális otthon túlméretezett a létszámhoz képest, bevételt pedig nem termel, a nappali ellátást jelentő klubokat a létrehozás idejében 190 főre tervezték,

Radnóti Zoltán rabbi

most kb. 100 főt látnak el. A két klubot össze lehet vonni, de akkor újat nyitni egy későbbi alkalommal nem lehet.

A Vasvári ügyében – melyet a Chábád, használ, de a költségeket mi viseljük – az a helyzet, hogy az egykori lakók az épületet falakig lepusztították, a fenntartása ugyanakkor pénzbe kerül.

Schwezzoff Dávid (Bethlen téri körzet) a számvizsgálói jelentésből több tételre kérdezett rá, ti, hogy a szabályzatok hiánya esetén hogyan tisztázhatók a felelőségek. Felvetette azt is, hogy az Egri ügyvédi irodával 1990-ben kötött szerződés felmondása nyo-

(Folytatás a 2. oldalon)

Körzeti kitekintő

Szeged

A zsinagógában koncertezett Presser Gábor. A „Dalok régről és nemrégről” című szerzői est vendégei Falusi Mariann, Rúza Magdi és Szabó Tamás voltak. A közel 1600 fős közönség többször vastappal ünnepelte a művészeket, és együtt dalolták velük a népszerű slágereket. A Tavasz Fesztivál a zsinagóga 110 éves évfordulóján, májusban folytatódott a Szegedi Szimfonikus Zenekar koncertjével, valamint Varnus Xavér orgonaművész és Lajkó Félix hegedűművész fellépésével.

Szegedi látogatása során külön találkozót keretében folytatott beszélgetést a Demokratikus Koalíció elnöke, Gyurcsány Ferenc Lednitzky András hitközségi elnökkel, majd zsidó értelmiségiekkel találkozott, érdeklődve a térségben lévő hajdani értékek megmentésének lehetőségeiről, illetve az antiszemitizmus erősödése terén szerzett tapasztalatokról.

Az elmúlt időszakban számos olyan esemény történt városunkban és közösségünk életében, melyről talán érdemes beszámolni. Siklósi Miklós meglátogatta édesanyját, a mindenki által szeretett és tisztelt Ilonka nénit. Ez önmagában nem lenne olyan nagy hír, az inkább, hogy Miklósnak akkor volt a születésnapja, amelyről édesanyja úgy emlékezett meg, hogy

megkérte rabbinkat, áldja meg a fiát péntek este. Szombat délelőtt a Tóra elé járult Miklós, hogy eleget téve kötelességének, az áldás és a hetiszakasz felolvasása után egy péntek esti kidust adományozzon közösségünknek, amiért hála és köszönet illeti.

Városunkban évek óta szokás, hogy az egyetlen különböző szakain a hallgatók időről időre élvonaltár-programot szerveznek a tanulók számára abból a célból, hogy megismerkedhessenek az ott megjelenő különböző személyekkel. Legutóbb rabbink két ilyen esemény résztvevője is volt, először a Kiss Ferenc erdészeti iskola, majd a Kossuth Zsuzsa Egészségügyi Főiskola meghívására. Erdemes elmondani, hogy ezeknek a rendezvényeknek az egyik legfontosabb része, hogy a másságot bemutatás és a személyes találkozások alkalmával az előítéleteket eloszlassák. Az öt órán keresztül tartó program mindvégig hatalmas érdeklődés mellett zajlott, ahol rabbink rengeteg diákkal folytatott beszélgetést a zsidó hagyományokról és törvényekről, a zsidó élet szabályairól, Izrael és Palesztina viszonyáról és számos olyan kérdéstről, melyet a hallgatók tehettek fel. Reméljük, ez is elősegíti közösségünk jobb megismerését és megbecsülését.

A közös izraeli-magyar hangversenyen Aharon Harlap Tűzben égő

betűk (Letters weeping in fire) című, Jakov Barzilai verseire komponált dalciklusa mellett Schumann Manfréd nyitánya és Rahmanyinov II. szimfóniája hangzott el. A rendezvényt egyrészt a Szegedi Szimfonikus Zenekarnak, másrészt a Kanadában Aaron Charloff néven született, Izraelbe emigrált Aharon Harlap aktív zeneszerző-karmesternek köszönhetjük. A Tűzben égő betűk a holokauszt emlékére íródtak. A vastappal ünnepeelt produkció az élő kapcsolat példája volt Magyarország és Izrael között, a kultúrák között, viszonzása Gyüdi Sándor karmester, a Szegedi Nemzeti Színház főigazgatója és egyben a Szegedi Szimfonikus Zenekar vezető karmestere tavalyi izraeli vendégfelépésének. A hitközség a vendégművészeket vacsorán látta vendégül, előtte bemutatva csodás zsinagógáját.

L. A. – M. Zs.

Ráv Weiszberger is elment...

Nehéz lenne tárgyilagosan taglalnivali, vajon miért hagyják itt rabbik a hazai közösséget. Tény azonban, hogy egyetlen esztendő alatt eddig a pillanatig a debreceni főrabbi, most a pesti ortodox főrabbi utazott végleg a Magyarországról, s a BZSH alkalmazásában működő egyik főrabbi már csomagol. Bár tudomásunk szerint az elhagyott közösségek nem maradnak vallási vezető nélkül, mivel két, egymáshoz közel lévő vidéki nagyvárosunk közösségeiben már a Chábád látja el a funkciókat. A pesti ortodoxia pedig rabbira vár.

Ádár hó 7-én, az ortodoxia szokásos évi közgyűlésén Deblinger Eduárd elnök bejelentette, hogy ráv Weiszberger Mojse főrabbi egészségügyi problémái miatt lemond a hivataláról, mert gyógykezelését Izraelben kedvezőbbnek véli. Kérte a hitközség vezetése, hogy amíg nem töl-

ti be a rabbiszéket, addig maradjon a helyén. A rabbi ezt vállalta. Telt-múlt az idő, ráv Weiszberger folytatta oktatói tevékenységét, sőt újabb kurzusokat indított. Minden beszédében hangsúlyozta a tanulási fontosságát. Nyitott volt a különböző irányzatok felé. Előadásaira szívesen látott minden hallgatót. Reggel is, este is oktatta a tórát és a talmudot. Még nem is olyan régen új csoportok szervezésére hívta fel a figyelmet. Ezért némileg váratlanul ért mindenkit az a bejelentés, hogy a hölgyek hamarosan búcsúztatják a rebbecent. Egy nappal később a férfiak a főrabbit.

Deblinger Eduárd elnök úr bevezetőjében elmondta, hogy mivel a rabbi betegségére tekintettel távozik, ezt tovább már nem halogathatta. Bár minden nap kérdezte tőle, nem gondolta-e meg magát, változtatlan szándékát tiszteletben kell tartani. Ugyanakkor köszönet illeti majd évtizedes lelkiismeretes munkáját.

A búcsúvacsorán beszédet mondott még ráv N. Adler, a Tikva vezető rabija jiddis nyelven, reb Herskovits valási felügyelő irvítul, valamint Keszenbaum Arje sajchet és kántor mint munkatárs. Ráv Weiszberger Pinchász tanár és szajfer, az ünnepelt testvére felhívta a figyelmet arra az erőfeszítésre, amelyet a Tan megismertetése érdekében fivére tett.

Válaszában a főrabbi szintén e téma fontosságáról szól. Egy példát mondott. A király palotájában az ember tiszteletének meg kell nyilvánulni. Minden hiba erősebben tűnik fel, mint másol. Mi mindnyájan a nagy király udvarában vagyunk, ennek tudatában kell lenni állandóan. A tiszteletről soha nem szabad megfeledkezni. Aki tanul, az bárhol van, Jeruzsálemben érezheti magát. Én is tanulni fogok Izraelben – mondotta –, ez a kapcsolat megmarad, és összeköt minket, a magyarországi közösséget és a Szentföldön élő embert. S minél intenzívebb az elmélyülés a Tanban, szellemi területen annál tartósabb lesz a kapcsolat. De reméli, hogy esetenként, esetleg kurzusszerűen, alkalma lesz az oktatásban személyesen is részt venni.

Elutazása előtt nagy élményt jelentett számára, hogy a Zsidó Világkongresszus tagjai péntek este a Kazinczy utcai zsinagógában imádkoztak, és szólhatott hozzájuk, hangsúlyozva: a zsidóság megmaradásának feltétele a vallási törvények betartása. Majd a szertartás után jó hangulatban beszélgethettek.

R. V.

Deutsch Gábor

Megvonták a bizalmat Feldmájer Péter elnöktől

(Folytatás az 1. oldalról)

szégyelli magát a tévé miatt, mert egy vita akkor őszinte, ha így zajlik, akár kamerák előtt is. Az angol parlament nyilvános ülésével összehasonlítva a Mazihsisz-közgyűlés izzó légköre még mindig messze elmarad az ottani hangulattól. A jelölőbizottság elnöke ismét kérte a küldötteket, először nyílt szavazással döntsenek a napirendi pontról, majd az elnök visszahívásáról. Kézfeltartással 39-en amellet vokoltak, hogy legyen napirendi pont a szavazás a visszahívásról, 37-en amellet, hogy ne legyen. Tizenegyen tartózkodtak. Feldmájer Péter megint le akarta zárni a témát azzal, hogy a többség nem szavazta meg a napirendet. Am ekkor arról kerekedett újabb vita, mi számít többségnek. Markovics Zsolt szegedi főrabbi közben arra figyelmeztetett, a kialakult éles helyzet azzal fenyeget, hogy a szövetség széthullik. Bármilyen legyen a végeredmény, szavazni kell.

Méltatlannak tartotta Horovitz Tamás debreceni elnök azt a szituációt, amikor a Mazihsisz-elnök nem hajlandó figyelembe venni, van egy csoport, amely változásokat akar. Feldmájernak kötelessége lenne ő maga ellen bizalmatlansági indítványt kérni, ehelyett megszegi az alapszabályt, a szervezetben meghatározó vallási vezető véleményét nem veszi figyelembe, és kellemetlen helyzetbe hoz olyan Mazihsisz-dolgozó küldötteket, akiket bizonyíthatóan megfe-

nyegettek, vonják vissza aláírásukat Keszerlek beadványáról. Radnóti Zoltán, a látványos körzet rabija szintén az alapszabály megszegését hányta Feldmájer szemébe.

Megfogalmazódott, hogy a napirend elfogadásához elegendő az egyszerű többség. Tehát a 39 voks eldöntötte: legyen titkos szavazás Feldmájer visszahívásáról. (A minősített többség a jelenlévők 50 százaléka plusz 1 fő. Ezen kívül még kétharmados többség létezik.) Markovics főrabbi hangsúlyozta: a szavazás során a közösség vagy megerősíti az elnököt a pozíciójában, vagy visszahívja őt – de az biztos, hogy ebben a helyzetben a Mazihsisz vezetése nem dolgozhat tovább, hiszen maga a közösség vonja kétségbe a legitimitását.

Zoltai Gusztáv, a Mazihsisz-BZSH ügyvezető igazgatója ekkor kijelentette, egyetért a főrabbi-val, és bizalmatlansági indítványt kért ön maga ellen, amit az egész elnökségnek javasolt. Ezt követően Feldmájer Péter ugyanezt tette, mondván, ő Zoltai nélkül nem tud dolgozni. A Mazihsisz előjáróságának tagjai egy kivétellel lemondtak.

A titkos szavazás eredményeként 89-ből 87 érvényes szavazattal 49 fő, tehát a szavazók több mint a fele Feldmájer visszahívására vokolt. Zoltai Gusztávval szemben 32 küldött kért bizalmatlansági indítványt, 55 pedig nem.

Súlyos kérdések, nem megnyugtató válaszok a BZSH közgyűlésén

(Folytatás az 1. oldalról)

mán a BZSH által végkielégítés vagy más címen utalt 9 hónapi díj nagyon komoly és nem indokolt tétel.

Sárközy Gyula, a számvizsgáló bizottság tagja bizonyos beszerzéseket indokolatlannak tartott, és egyben leszögezte, hogy a számvizsgálók a már működőnek mondott (valójában beüzemelés előtt/alt álló) rendszerről nem kaptak kérdésekre egyértelmű választ.

Heisler András felvetette, hogy a Kunos által felsorolt hiányosságok miatt talán nem is lehetne elfogadni a zárszámadást.

Tordai Péter BZSH-elnök pontosított, hogy a bizottság javaslatokat tett, amelyeket érvényesíteni fognak.

Villányi András (Frankel-templomkörzet) felvetette, ha a Nagyfuvaros utcába alig lehetett rabbi találni, akkor egyáltalán van-e olyan rabbi-, kántor-, előimádkozó-képzés, hogy ez a probléma megszűnjön a következő években. A fordításra szánt összeg ellenére még nincsenek imakönyvek a közösségekben, miközben a levéltárban volna szétosztható példányok.

Szentgyörgyi Róbert a Nagyfuvaros utca képviselőjében megjegyezte, hogy 3-4 éve még nem volt náluk sem rabbi, sem kántor. Őt nem érdekli, hogy chászid vagy neológ a rabbi, de lehet imádkozni.

Tordai Péter mint a közgyűlés elnöke a bírálatok tanúságaként azonnal 12 pontos határozati javaslatot nyújtott be, melynek tartalma, hogy a BZSH az év folyamán elkészítteti a jogi osztállyal valamennyi szabályzatát, összhangban a Mazihsisz már meglévő szabályzataival, és a közgyűlés elé tárja legkésőbb november végéig, hogy a 2014. évben már alkalmazható legyen.

Kunos a zárómérleg elfogadását javasolta a közgyűlésnek, ugyanis az számszakilag pontos – viszont emlékezte-

tett arra, hogy a szabályzatok elkészítésére a vezetőségnek kell utasítást adni. (A probléma tehát részben ügyviteli természetű.) A közgyűlés végül (34 i/8 n/4 tart) elfogadta az éves beszámolót.

Az egyéb témák között Tordai Péter elnök első helyen említette a Zsidó Világkongresszus magyarországi tanácskozási, a lebonyolításban való részvételről köszönetet mondott a Mazihsisznek, Feldmájer Péter elnöknek.

Villányi András fölötta a kérdést, vajon mi volt a BZSH szerepe a ZSVK lebonyolításában.

Keszler Gábor, a Bethlen tér küldötte kemény hangot megütve bírálta a BZSH-t, amely bár a magyarországi zsidóság legnagyobb közösségét képviselő szervezet, nem jelenítette meg magát a ZSVK-n, ezen túlmenően pedig a legsúlyosabb kérdést – ti. az erősödő antiszemitizmus jelenségét és tényét – megvitató tanácskozáson nem küldött megfigyelőt (bár ő személyében jelen volt, de az angol küldöttek körében). Ugyanakkor felhívta a figyelmet arra, hogy az egész esemény – a médiamegjelenéseket tekintve – szinte kizárólag a magát sokkal fürgébben és fiatalosabban megmutató EMIH-nek az ismertségét növelte.

Megállapította, hogy a BZSH a munkájában nem ad kellő fontosságot a piárnak. Véleményéhez csatlakozott Totha Péter Joel rabbi, és változásokat sürgetett mind szemléletben, mind hatékonyságban.

Tordai Péter láthatóan megrendülten fogadta a kritikát, és az elhangzottak újragondolását ígerte.

Totha Péter Joel rabbi zárómájában két gondolat kapott különös hangsúlyt a vita után: örvendezzünk, hogy fontos kérdések hangzóttak el, és a feladatunk, hogy leküzdjük az akadályokat.

BJI

Mártír-istentiszteletek 2013

Június 2.

Kispest	11.00	temető
Devecser	12.00	temető
Miskolc	11.00	temető
Salgótarján	11.00	temető
Tata	10.00	temető
Tatabánya	13.30	temető
Zalaegerszeg	10.30	zsinagóga
	12.00	temető

Június 9.

Eger	14.00	temető
Győr	11.00	temető
Révkomárom	10.30	temető
Ács	14.30	temető, emlékmű
Nagygyeér	17.00	emlékmű
Gyöngyös	11.00	temető
Kiskunhalas	11.00	zsinagóga

Június 16.

Balassagyarmat	11.00	temető
Debrecen	10.00	temető
Esztergom	11.00	temető
Kápolnásnyék	16.00	temető
Szécsény	11.00	temető
Székesfehérvár	11.00	temető
Cegléd	9.30	imaterem
Nagykőrös	11.30	zsinagóga
Kecskemét	14.30	temető
Sátoraljaújhely	14.00	temető

Június 23.

Kiskőrös, Kecel, Soltvadkert	15.00	Frankel-zsinagóga
Karcag	11.30	zsinagóga, temető
Nagykátán	10.30	temető
Csömör	10.30	temető
Tótkomló	14.00	emlékmű, főtér

Június 30.

Békéscsaba	15.00	zsinagóga, emlékpark
Dombóvár	14.00	temető
Gyula	12.00	temető
Hódmezővásárhely	16.30	temető
	18.00	zsinagóga
Kaposvár	10.00	zsinagóga
Szeged	10.00	holokauszt-emlékmű
	11.00	zsinagóga
Vác	10.00	zsinagóga
Veszprém	10.00	temető
Újpest, Rákospalota	18.00	újpesti zsinagóga
Szolnok	11.30	zsinagóga

Július 7.

Jászberény	11.00	temető
Keszthely	11.00	zsinagóga
Sopron	11.00	temető
Pécs	10.30	zsinagóga
Szombathely	10.00	imaterem, temető
Tapolca	13.30	emléktábla

Július 14.

Szekszárd	10.30	volt zsinagóga
-----------	-------	----------------

A további időpontokat folyamatosan közzük. Kérjük olvasóinkat, hogy az időpontokat, helyszíneket rendszeresen kísérjék figyelemmel, mert változás lehetséges!

A Zsidó Világkongresszus eseményeiből

Összefoglaló

A Zsidó Világkongresszus 14. plenáris ülésének vasárnap kora esti eseményére – elsősorban a beszédet mondók személye miatt – megsokszorozódott a nemzetközi sajtó érdeklődése.

Az InterContinental hatalmas, közel ezer fő befogadására is alkalmas termében vacsorára megterített asztalok, szónoki emelvény, kivetítők fogadták az érkezőket, közöttük Orbán Viktor miniszterelnököt és kíséretét.

A Lauder Javne-iskola 50 fős kórusa elénekelt a magyar és az izraeli himnuszt, majd a ZSVK tevékenységét bemutató filmet vetítettek. Ezután a Mazsihisz elnöke, Feldmájer Péter lépett a mikrofonhoz.

Feldmájer Péter beszéde

Má nistáno háláljól háze?

Miben különbözik ez az éjszaka a többi éjszakától, kérdezzük minden szédereste, és mondhatjuk ma is, má nistáno hácongres háze – miben különbözik ez a kongresszus a többi kongresszustól? Elsősorban abban, hogy szeretettel köszönhetjük Önöket itt, Magyarország fővárosában, Budapesten, ebben a gyönyörű városban, amely egyszerre őrzi a múlt örömeit és fájdalmait.

Önök olyan országba érkeztek, ahová a legendák szerint az államalapító büszke lovas törzsekkel együtt érkeztek a kazár birodalomban élt zsidó emberek, ahol a 19. század során hosszú évtizedekig szeretettel fogadták a keletről érkező zsidók százazreit. Az itt élő zsidók magyar patriótává lettek, páratlan gyorsasággal levetették nyelvüket, s feltétlenül támogatták a magyar függetlenség ügyét, de már a dicsőséges 1848-as szabadságharc legelső napjaiban pogromot rendeztek a pozsonyi zsidók ellen.

Önök egy olyan városba érkeztek, amely büszke arra, hogy itt született és járt iskolába a modern Izrael megálmodója, Herzl Tivadar!

Önök olyan országba érkeztek, amely elvesztette az első világháborút, és ezzel együtt területének 2/3-át, a harcokban részt vevő, magyar hazafiként küzdő zsidó honvédek és tiszték hősiessége legendássá vált, ez azonban nem akadályozta meg a politikai vezetést, hogy a zsidókat tegyék bűnbakká a vereségért, és meghozzák a modern kori Európa első zsidóellenes törvényeit, amelyek mintául szolgáltak a náciknak is.

Önök abba az országba érkeztek, ahol az akkori társadalom túlnyomó többsége helyeselte a zsidóellenes törvényeket, s bár a tömeggyilkosságokkal legtöbbször nem értett egyet, de végül is az egész magyar közigazgatás – élén a Kormányzóval – szervezte és végrehajtotta a zsidóság összegyűjtését és deportálását, útjuk az auschwitzi gázkamrákban ért véget. Önök egy olyan városba érkeztek, ahol a kék Duna vizét vörösrre festette a belelőtt zsidók tízezreinek vére.

Önök egy olyan országba érkeztek, ahol dacára a több évtizedes zsidóellenes propagandának, dacára a hivatalos tiltásnak, mégis százak és ezrek voltak, akik életüket kockáztatva kiálltak az üldözött zsidók mellett, bújtatták és mentették őket.

Önök egy olyan országba érkeztek, ahol a zsidók többsége – dacára a tömeggyilkosságoknak – megőrizte hazafiságát.

Önök egy olyan országba érkeztek, ahol a baloldali zsidóellenes pogromok moszkvai szervezői nem értek el eredményt, mert az

ország egyébként hithű kommunista vezetői egyedülálló módon nem voltak hajlandók magukévá tenni a Hitler nyomába lépő vörös cárok őrült terveit és parancsait.

Önök egy olyan országba érkeztek, ahol a kommunizmus bukása után Közép-Európa legnagyobb zsidó közössége páratlan lelkesedéssel újra felvirágoztatta vallási és kulturális életét, s oktatási rendszere például szolgálhat mindenkinek.

Önök egy olyan országba érkeztek, melynek büszke zsidó lakosai végre szabadon szerethetik Izraelt, és hirdethetik, hogy soha sem felejtik el Jeruzsálemet, a zsidó nép örökké egységes szellemi fővárosát.

Önök egy olyan országba érkeztek, ahol – Izrael után talán elsőként a világon – törvénybe iktatták a holokauszt áldozatainak nemzeti emléknapját, és az első Orbán-kormány intézkedéseit követve azóta is rendkívül sokat tesznek a holokauszt emlékének megőrzéséért, azért, hogy a holokauszt története az iskolai oktatás szerves részévé váljon.

Önök egy olyan országba érkeztek, ahol a zsidó társadalmat ismét fenyegetik a középkorból és a holokauszt idejéből itt maradt ordas eszmék és tettek, ahol idős főrabbit támadnak meg az utcán, ahol a fasisztákat éltetik, ahol a bíróság a gyilkosokat állítja példaképül az ifjúság elé, lelkes antiszemitékről neveznek el tereteket és utcákat, a magyar nácik udvari költőinek műveit a nemzeti alapterv részévé tették, így mérgezik a tanulók lelkét.

Önök egy olyan országba érkeztek, amelynek kormánya mindig támogatja Izrael Állam biztonságos létét, és amely szilárdan kiáll a zsidók vallási jogainak sérthetetlenlése mellett, és soha sem jutna eszébe, hogy az állatok jogait a zsidók vallási jogai elé helyezze.

Önök egy olyan országba érkeztek, ahol a zsidóság a magyar társadalom többségének támogatásával háborítatlanul élhetne, ha a hangos gyűlölködők üvöltése nem nyomná el a józan, barátságos többség hangját.

Mi Zoltai úrral, a Mazsihisz igazgatójával két évtizeddel ezelőtt úgy gondoltuk, hogy a magyar zsidóságnak nemcsak ragyogó múltja, hanem jövője is van. Az, ami itt történt az elmúlt évtizedekben, azt bizonyítja, hogy nem tévedtünk! Vele együtt most is biztos vagyok abban, hogy a magyarországi zsidóságnak nemcsak jelene, hanem ragyogó jövője is van, dacára az antiszemita csócselék tombolásának.

Köszönöm, hogy eljöttetek, és itt vannak velünk. Büszkéek vagyunk, hogy méltónak találtak bennünket arra, hogy itt tartsák a közgyűléseiket, hogy együtt lehetünk, és hogy kifejezik szolidaritásukat a magyar zsidósággal.

Hiszem, hogy a világ zsidóságának össze kell fognia! A mai nap is azt mutatja, hogy nem vagyunk egyedül, mindannyian figyelünk egymásra, élünk bárhol is a földön. Feladatunk nem kevés. Magyarország és Európa rossz irányba indult el. Ahogy Hamlet, a dán királyfi mondja:

„Kizökkent az idő; – ó, kárhozat! Hogy én születtem helyretolni azt.”

Bizony, hölgyeim és uraim, kizökkent az idő, és csak együtt tudjuk helyretolni azt, mert mintha megint a vészterhes 30-as évek zaját hallanánk. Mi, akik ma este itt vagyunk, zsidók és nem zsidók,

csak összefogva érhetjük el azt, hogy Magyarországon, Európában s az egész világon soha ne térhessen vissza a zsidóellenesség sötét korszaka, soha többé ne kelljen félnie egyetlen zsidó embernek sem.

Köszönöm, hogy meghallgattak, szép estét kívánok mindenkinek!

Ronald S. Lauder megköszönte a szónok magvas gondolatait, egyúttal köszönetét fejezte ki a csodálatos

az előző napi Jobbik-tüntetésre utalva. A sötét erők leküzdéséhez szükség van Orbán Viktorra, aki ha az intoleranciát nem tolerálja, ezzel demonstrál. Beszélni kell róla, lépéseket tenni. A gyűlölet és az intolerancia tönkreteszi a jövőt. Ez a terem pedig tele van reménnyel! – mondta végezetül Lauder.

Ezután következett a miniszterelnök nagy érdeklődéssel várt beszéde.

Szólnak a himnuszok. A Lauder-kórus

zsidó közösséget képviselőnek, valamint Orbán Viktor miniszterelnöknek és Erdő Péter bíboros-érseknek. Elmondta: a magyarországi zsidóság története, a tradíciók, részvételük a tudomány sok területén összefüggő, hatásuk világszerte érezhető. Néhány nevet említett, mint Tellert, Neumannot, Pulitzert és Herzlt, hazájukat elhagyni kényszerülőként.

Lauder említést tett magyar gyökereiről, sátorajárhelyi nagyszüleitől, majd megemlékezett a legsötétebb időszakról, Auschwitz magyar áldozatairól, hozzátéve: azokban az országokban, ahol hagyatták, hagyják a zsidókat háborítatlanul, békében, szabadon élni, vallásukat gyakorolni, ott feltétlenül egyfajta virágzást lehet megfigyelni.

A ZSVK elnöke felidézte Horthy és a kormányzása idején történeteket, többek között a zsidótörvények elfogadását, a deportálásokat, és szó esett az ezzel kapcsolatos szoboralításokról is. Majd így folytatta: Ma ismét intolerancia és gyűlölet uralkodott el, antiszemitizmus figyelhető meg, ez utóbbi más országokban is előfordul ugyan, de itt holokauszttagadás, a zsidók demonizálása, a gazdasági válságért okolása, téveszmék megjelenése tapasztalható.

Lauder – szinte naprakészen a hazai belpolitikában – szóvá tette azt is, hogy a Magyar Országgyűlés néhány tagjának felszólalása, javaslataik sokkhatásként érték. Itt utalt a zsidó Gyöngyösi-féle listázására, Bayer Zsolt cigányok elleni kirohására, és a legutóbbi kiütötteteket közt található antiszemita személyre. A Parlament falai között elhangzó mondatok a történelem legsötétebb korszakára emlékeztettek, hangsúlyozta, s azt se felejtjük el, hogy a cigányok is szenvedő áldozatai voltak a népiirtásnak.

A miniszterelnöknek adresszálvá szavait, a szónok a magyarokat sok esetben helytálló, bátor embereknek nevezte, s megemlítette, hogy a berlini fal ledöntése alkalmával, azokban az időkben, Orbán Viktor is több pozitív dolgot tett.

Ronald S. Lauder beszélt két büszkeségéről, a 25 éve létrehozott szarvasi táborról, majd az 1990-ben megalapított Lauder Javne-iskoláról, ahol hatszáz diák gazdagodik zsidó értékekkel. Szó esett zsinagógák felújításáról, s mint mondta: bízom az ország jövőjében, Magyarország jó híre az extremisták miatt szenvedett csorbát. Konkrét példával szolgált,

Orbán Viktor beszéde

President Lauder, Ladies and Gentlemen.

Good evening. May I just welcome you whole heartedly here in Budapest. Shalom. Örömmel köszöntöm Önöket Magyarország és a magyar emberek nevében itt, Budapesten! Köszöntöm a hazai zsidó közösség képviselőit! Tisztelettel köszöntöm a hazánkba érkezett vendégeket! Különös örömmel és barátsággal köszöntöm azokat, akik tulajdonképpen hazajöttek, mert itt vannak a családi gyökereik. Magyarországon mély hagyománya van a vendéglátásnak és a vendégek tiszteletének. Nálunk a vendégjog minden betérőt megillet. Ezért azt kívánom Önöknek, érezzék jól magukat, és leljék kedvüket a mi csodálatos fővárosunkban! Magyarország szabad ország, így a vendégjogba az is beletartozik, ha szóvá teszük azt, ami bántja Önöket, és amit helytelennek találunk. Az Önök vezetői ezzel indokolták látogatásukat, hogy a Magyarországon erősödő antiszemitizmusra akarják ezzel felhívni a világ figyelmét. Ha így érzik, jól tették, hogy eljöttek hozzánk. Hiszen mindenkinek a segítségére és összefogására szükség van ahhoz, hogy tenni tudjunk a gyűlölet terjedése ellen.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Tudom, hogy a világ számos pontjáról érkeztek ide zsidó vezetők. Olyan helyekről is, ahol az antiszemitizmus iskolás gyerekek életét követeli. Olyan helyekről is, ahol egy antiszemita gyermekgyilkosság után nem jön létre konszenzus arról, lehet-e egyperces néma csendet elrendelni az állami iskolákban az áldozatok emlékére. Olyan helyekről, ahol emberéleteket követelő bombatámadásokat hajtanak végre zsinagógák ellen. Magyarországon ilyen eddig nem történt. S mi nem akarjuk, hogy Magyarország ilyen országgá váljon, ezért kérem Önöket, tapasztalataikkal segítsenek bennünket, hogy itt, Magyarországon ne fájlasson ideig a gyűlölet.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

A történelem megtanította a magyarokat arra, hogy idejében fel kell ismernünk az antiszemitizmust. Magyarországon testközelből élte át az embertelen pusztítást, amit az antiszemitizmus okozott a zsidóságnak, Magyarországnak és egész Európának.

Megtört szívvel hajtunk fejet az áldozatok emléke előtt. Ugyanakkor hálát adunk Istennek, hogy a náci és nyilas pusztítás ellenére nálunk autentikus zsidó közösség maradt az életben, amely Európa egyik legtekintélyesebb és legősibb zsidó közössége. Hálát adunk Istennek, hogy ezzel egész Magyarországot gazdagabbá tette. Mi azt is megtanultuk, hogy az antiszemitizmus nem természeti csapás, hanem emberek műve. Ezért mindenkinek át kell éreznie a saját, személyes felelősségét. Ma mindannyian láthatjuk, az antiszemitizmus erősödik egész Európában, és benne Magyarországon is. A helyzet nehéz. A gazdasági válság mélyen megrázza Európát. Az európai vezetők sikertelen válságkezelése pedig súlyos frusztrációt okoz, és felemészti a reményt. Beszéljünk egyenesen! Nő a kiábrándultság, a düh és a gyűlölet. Ebben a helyzetben különösen fontos, hogy világossá tegyük: az antiszemitizmus elfogadhatatlan és eltűrhetetlen.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

A mai súlyos helyzet választ követel arra a kérdésre, mit rontottunk el Európában az elmúlt húsz évben. Végül is a kommunizmust leromboltuk. A hidegháborúnak véget vetettünk. Európa esélyt kapott, hogy ismét a béke, az egyesülés, a megértés és a tolerancia földrésze legyen. S ma itt állunk húsz év elteltével, és az erősödő intoleranciára és antiszemitizmusra keressük az orvosságot. Mi történt velünk? Sokan keresik a választ, és sokféle okfejtést hallunk. Mi, magyarok két éve megadtuk a magunk választát, amikor megalkottuk első demokratikus alkotmányunkat. Mi, magyarok úgy gondoljuk, tévedés volt az elmúlt húsz évben azt hinni, hogy a gyenge nemzeti és vallási identitással rendelkező közösségeknek jobb esélyük van a békés együttélésre. Ma mi úgy látjuk, az erős identitás jobb alapokat teremthet egymás elismerésére és tiszteletére. Ma úgy tűnik, mindannyian, zsidók és nem zsidók akkor járunk legjobban, ha jó hazafiak és Isten jó gyermekei akarunk lenni. Ki-ki a maga törvénye szerint, de mindannyian az emberi méltóság feltélen tiszteletének alapján állva.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

A dolgok végül mindig leegyszerűsödnek. Leegyszerűsödnek jóra és rosszra. Önök talán mindenki másnál jobban tudják, hogy végső soron a világot kétféle emberi szándék és cselekedet mozgatja: a jó és a rossz. Amikor a jó emberek akarata érvényesül itt, Magyarországon, akkor a magyarok és a zsidók békében és sikerekben gazdagon éltek együtt, és ha szükség volt rá, a magyar állam megvédte minden polgárát. Az antiszemitizmus az az állapot, amikor az emberben a gonosz veszi át az uralmat, és ez a veszély bennünket, keresztényeket is fenyeget. Tudatában vagyunk annak, hogy voltak a történelemben rossz keresztények és rossz magyarok, akik súlyos bűnöket követtek el. Mindennek fényében a mi választásunk az erősödő európai és magyarországi antiszemitizmusra nem a vallási és erkölcsi gyökereink feladása, ellenkezőleg: a jó keresztények példájának és hagyományának felidézése és fel erősítése. Ezért a mi alkotmányunk valódi védelmet, valódi biztonságot, igazi és teljes emberi méltóságot, személyes és közösségi méltóságot ad a velünk élő zsidóságnak és persze minden más kisebbségnek.

(Folytatás a 4. oldalon)

A Zsidó Világkongresszus eseményeiből

(Folytatás a 3. oldalról)

A mai magyar kereszténydemokrata kormánypolitika erkölcsi kötelességének tartotta, hogy bevezesse a holokauszt áldozatainak emléknapját az iskolákban. Erkölcsi kötelességének tekintette, hogy megalapítsa a Holokauszt Emléközpontot. Erkölcsi kötelességének tekintette, hogy állva és fejet hajtva meghallgassa a kádist abban a parlamenti teremben, ahol korábban a zsidótörvényeket elfogadták. Erkölcsi kötelességének tekintette, hogy emlékévet szervezzen Raoul Wallenberg tiszteletére. Erkölcsi kötelességének tekintette, hogy betiltsa a félkatonai szervezetek működését. Erkölcsi kötelességének tekintette, hogy létrehozza a Holokauszt 2014 Emlékbizottságot. Erkölcsi kötelességének tekintette, hogy betiltsa a diktatúra szimbólumait. S erkölcsi kötelességének tekintette és tekinti, hogy zéró toleranciát hirdessen az antiszemitizmussal szemben.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

A mi fülünkben összecseng és a szívünkben önszéd első keresztény királyunk tisztelete a bölcsességgel, amit a Talmudból ismerünk. A Talmud tanítja: „Az irigység, a rossz hajlam és a gyűlölet kiűzetik az embert a világból.” Szent István királyunk írja: „Tartsd mindig eszedben, hogy minden ember azonos állapotban születik, és semmi sem emel fel, csakis az alázat, és semmi sem taszít le, csakis a gőg és gyűlölség.”

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

A mi nemzedékünk a szabadság, a szabadságharcosok nemzedéke. Fiatalkorunkban azért döntöttük le a kommunizmust, azért szereztük vissza hazánk függetlenségét, hogy itt is mindenki szabadon élhessen. Mi tudjuk, nincs szabadság emberi méltóság nélkül. Ezért a mi nemzedékünk nem

fogja eltűnni, hogy hazánkban bárkit származása vagy vallása miatt emberi méltóságában megsértse, és ezzel megtagadják a szabadságot, amiért együtt küzdöttünk.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Végezetül köszönöm a magyar és a világ zsidóságának, hogy az elmúlt években többször is kiállt Magyarországot és a magyarok nemzeti céljai mellett. Felidézem Tomi Lapid emlékét, aki felszólalt a délvidéki magyarok bánatalmazása ellen. Felidézem azokat a zsidó hitközségeket, akik kiálltak a határon kívül élő magyar kisebbségek jogaiért és a magyarok két-tós állampolgárságáért. Felidézem Izrael főrabiját, Jona Metzger hangos és nyílt támogatását az alkotmányunkról szóló nemzetközi viták idején. Az ő kiállásuk élő biztatás és bátorítás, van értelme a munkánknak. Van remény arra, hogy a gyermekeink megélhessenek egy olyan korszakot, amelyben az antiszemitizmus ugyanolyan elképzelhetetlen lesz, mint azok a korok, amikor még pestisjárványtól szenvedtek az emberek. Ez nemcsak álom, ez lehetőség, és hiszem, hogy csak rajtunk áll. Tudjuk, hogy a gonosz diadalához nem kell más, csak hogy a jók tétlenek maradjanak. Mi, magyarok nem vagyunk és nem leszünk tétlenek. Kérem mindnyájukat, vigyék ezt hírül a világ zsidóságának!

Isten hozta Önöket Magyarországon!

Lauder ezt követően bemutatta az est utolsó szónokát, az Izrael kormányát képviselő Szilvan Salom energiaszabályozási minisztert, akinek nevéhez fűződik egyebek mellett az ENSZ által bevezetett Nemzetközi Holokauszt Emléknappal, melyet minden évben Auschwitz felszabadulásának évfordulóján tartanak.

Orbán Viktor és kíséretében Ronald S. Lauder (MTI fotó – Soós Lajos)

Az izraeli miniszter véleménye

A miniszter üdvözölte a jelenlévőket, majd megköszönte Orbán Viktorral, hogy számíthatnak rá, és hogy biztosítékot nyújt a zsidóságuknak. Beszélte az erős közösségről, de hozzátette: nehéz idők élnek meg a magyarországi zsidók. A miniszter kiemelte: antiszemita cselekedet az is, hogy a Jobbik frakciójának egyik tagja a zsidó származású képviselők listázását követelte. Szilvan Salom szerint nem lehet kifogás az, hogy a Jobbik hatalmát a gazdasági válság erősítette volna meg. Az izraeli miniszter úgy gondolja: a Jobbik egy töröl fakad az osztrák, a francia és a görög szélsőjobboldali pártokkal. Mindannyian tagadják a holokausztot és pártolják az idegengyűlöletet a saját országukban – tette hozzá. Magyarországnak garantálnia kell állampolgárai biztonságát, a zsidókat is – mondta. Ehhez kapcsolódóan hangsúlyozta: a biztonság erősödését szolgálná az is, ha megfelelő büntetést kapnának az antiszemiták, valamint ha az iskolai tanterveknek is része lenne az antiszemitizmus elítélése.

A miniszter felkérte Orbán Viktort, támogassa Izrael törekvését, hogy a Hezbollah libanoni szervezet kerüljön fel a terrorista csoportok listájára.

Szilvan Salom kiemelte, hogy hazájában nagyszámú magyar közösség él, és sok magyar származású ember komoly pozíciókat tölt be az országban. Megemlítette Tomi Lapid néhai újságíró-politikus, egykori miniszterelnök-helyettes fiát, *Jair Lapidot*, aki az új kormányban pénzügyminiszter lett. Az Izraelben élő magyarok erős kötődést éreznek Magyarországra, és Izrael azt szeretné, hogy a magyarországi zsidók is hasonlóan érezzék Izrael iránt – mondta a miniszter. Ezt követően méltatta Orbán Viktor néhány perccel korábban elhangzott szavait az antiszemitizmussal szembeni zéró toleranciát illetően, de hozzátette, sok még a tennivaló, és jó lenne, ha az egész magyar kormány magáévá tenné a kormányfő által megfogalmazott álláspontot, és a gyakorlatba is átültetné a tervezett intézkedéseket.

A szónok befejező gondolata Magyarország miniszterelnökének szólt: Ha az extrémizmust a jövőben

sem fogják tolerálni, megengedni, a kongresszus küldöttei ennek hírére elvisszik a nagyvilágba.

A vacsora lezajlott, az óriási terem mégsem ürült ki, az ott lévők kisebb-nagyobb csoportokban tárgyalták meg az elhangzottakat, egyetértetve vagy hiányolva valamit.

GJ

Lauder: Orbán nem húzott választóvonalat...

A Zsidó Világkongresszus sajnálatát fejezte ki, hogy Orbán Viktor a megnyitón mondott beszédében „nem adott megfelelő biztosítékot arra, hogy egyértelmű választóvonalat húzott volna kormánya és a szélsőjobboldal közé”.

A ZSVK nagyra értékeli, hogy a magyar kormányfő a közgyűlés alkalmából felszólalt a nemzetközi zsidó közösség képviselői előtt. A szervezet örömmel fogadta, hogy Orbán egyértelművé tette, az antiszemitizmus megfogadhatatlannak és tűrhetetlennek tartja – állt a közleményben.

A miniszterelnök ugyanakkor nem nézett szembe a probléma valódi természetével, vagyis általában az antiszemitizmus, illetve különösen a szélsőjobboldali Jobbik párt fenyegetésével. A ZSVK sajnálja, hogy Orbán nem reagált semmilyen közel-múltbeli rasszista, illetve antiszemita indítatású eseményre, amely az országban történt.

A közlemény szerint a zsidó emberek a történelem során megtanulhatták: a tettek hangosabbak minden szónál, legyen az bármilyen jó szándékú is. A világkongresszus továbbra is arra kéri a demokratikus erőket Magyarországon és máshol is, hogy határozottabban lépjenek fel az erősödő szélsőséges eszmékkel és az antiszemitizmussal szemben. A szervezet továbbra is figyelemmel követi a magyarországi helyzetet – tette hozzá a szóvivő.

MTI

Izrael békéje az egész világ ügye

Az utolsó pillanatban vagyunk – hangzott el az izraeli-palesztin béketárgyalások kapcsán. Szó esett többek között az európai új antiszemita hullámról, a közel-keleti válságról, Izrael és Palesztina viszonyáról, az iráni atomfenyegetésről, az arab tavaszról, azaz a muszlim országokban 2011-ben kezdődött tüntetéssorozat hatásairól.

A magyar zsidó közösség, amelyet a Magyarországi Zsidó Hitközségek Szövetsége fog egybe, integrált része Európának – hangsúlyozta a Zsidó Vi-

tett véget, amikor Adolf Eichmann és embereit a náci német vezetés elszállította a Majestic Hotelben. Pár héten belül 500 ezer embert deportáltak légerékre.

A német külügyminiszter megköszönte a Zsidó Világkongresszusnak és a Németországi Zsidó Közösségnek, hogy támogatásukkal eljuthatott a tanácskozársra. Zsidó honfitársaival együtt vallja, a holokauszt emlékét meg kell őrizni, és nem szabad elfelejteni. Ezzel mindenki tartozik az áldozatoknak, a túlélőknek és önmagának.

ne történhessenek meg, ahhoz vissza kell nyúlni a gyökerekhez – kutatómunkával és oktatással.

Senki nem élhet azzal a kifogással, hogy mindez a zsidók ügye, órá nem tartozik. A külügyminiszter a híres anekdotát idézte, amelynek főszereplője így hárította el a problémát, ezért nem védte meg a zsidókat. A végkifejlet az lett, hogy amikor érte jöttek, nem maradt senki, aki őt védte volna meg. Lehet, ma a zsidó szomszédod kerül bajba, de vigyázz, holnap a következő te lehetsz! – fogalmazta meg a tanulságot a szónok. Meg kell tehát őrizni a közös értékeket, a demokráciát, az emberi jogokat, a szabadságot. Egy ország, így a benne élők szabadsága ugyanis két pilléren nyugszik: a demokrácián és a jogállamiságon.

Westerwelle követendőként említette meg az Élet Menete példáját, amely Budapesten felvonulást szervezett a Jobbik által képviselt antiszemitizmus ellen. Ez az esemény a remény üzenetét hordozza. Európa több, mint egységes piac – mondta a német külügyminiszter. Európa értékközösség.

Izrael az egyetlen demokratikus ország a Közel-Keleten. Westerwelle felidézte első ottani látogatását. Húszéves diákként lenézett a Táborhegyről, és akkor, látván, milyen kis ország Izrael, megértette, mit jelent népének a biztonság. Amikor a feszültségekről esik szó, a német külügyminiszter mindig azt mondja az embereinek: gondoljanak bele, egy Hessen tartomány méretű államról beszélnek, amelyre, az ott élő családokra az elmúlt másfél esztendőben több mint 1500 rakétát lőttek ki. Majdnem minden izraeli állampolgárt ért már tragikus veszteség – két generáció nőtt fel, akiknek át kellett élniük a háborúkat.

Németországnak kiáll Izrael biztonsága

Gergely Andrea. Alelnök lett

mellett, és szilárdan hirdeti, hogy Izraelnek joga van megvédenie magát. Minden olyan véleményt, ami ezt kétségbe vonja, a német kormány határozottan visszautasítja. Ezért nem fogadja el az iráni atomfegyverkezést, amely Izraelen keresztül a teljes régió stabilitását fenyegeti. A nemzetközi közösség erőteljes állásfoglalására van szükség ahhoz, hogy rábírájk Iránt, tiltsa be a nukleáris fegyvereket. E célból erősebb szankciókat vetettek be az ország ellen, amelyeknek már mutatkoznak a hatásai. Irán számára világos lett, hogy be kell lépnie a tárgyalásokba. A térségben több megmozdulás is volt az utóbbi időben, és az arab világ fiataljai optimistábbnak néznek a jövőbe, mint két évvel ezelőtt. Tunézia és Egyiptom átalakulási megegyezést kötött Németországgal: a demokratikus és gazdasági reformok terén számítanak a támogatásra.

A szabadság, a demokrácia és az egyetemes emberi jogok régióbeli érvényesítését célozta Barack Obama március 21-i beszéde is. Az Egyesült

Államok elnöke hangsúlyozta: Izrael számára a béke az egyedüli út a biztonsághoz, amelyet elsősorban szomszédjával, a palesztinokkal való meg-egyezés garantálhat.

Az antiszemitizmussal kapcsolatos kérdésekre válaszolva Guido Westerwelle első üzenetként a fiatalokhoz való viszonyt jelölte meg. A sikeres harc a gyűlölettel és az antiszemitizmussal több a visszaemlékezésnél – mondta. Meg kell győzni a fiatalokat, ami fáradságos munka, de hatására egyre többen csatlakoznak. A 17–25 éves korosztályt kell megszólítani, hiszen itt társadalmi kérdésszóról van szó, nem csak politikusokat érdeklő problémáról. A második fontos lépés néven nevezni a lényegét, az érintetteket pedig felelősségre vonni. A bajt nem szabad olyan diplomáciai üzenetekkel elfedni, amelyek nem egyértelműek. Európában most komoly kezdeményezés indult, hogy megerősítsék a vonatkozó jogszabályokat, amit a külügyminiszterek több mint kétharmada támogat. Hiszen Európa legfőbb ereje a jogállamiságban rejlik.

Az Izrael és Palesztina közti békéről szólva a politikus a kétállamos megoldás mellett foglalt állást. Ez Obama elnök és az amerikai külügyminiszter (az egyébként magyar zsidó származású) John Kerry elképzelése is. Márpedig az Egyesült Államok irányítására szükség van, mondta Westerwelle, aki örül és biztatónak tartja, hogy a békefolyamatot újra-kezdtek a Közel-Keleten. A cél csakis tárgyalások által lehet elérni.

A német külügyminiszter nagy sikerű szereplése után Ronald S. Lauder, a Zsidó Világkongresszus elnöke adta elő jelentését. Kiemelte: Németország csodálatos hely, amit az ott élő zsidóság az otthonának tart. Visszaemlékezett a 68 éve történetre, amikor a második világháború véget értével, Auschwitz, Treblinka,

(Folytatás az 5. oldalon)

Guido Westerwelle

lágkongresszuson hétfői megnyitóbeszédében Guido Westerwelle, a Német Köztársaság külügyminisztere. A műgyűjtőként ismert politikus, aki eredetileg foglalkozása jogász, emlékeztetett: a 19. században, szívében a Dohány utcai zsinagógával, Budapest volt az európai zsidó élet legvirágzóbb központja. Ennek az a gyásznap ve-

Csakis a múltat ismerve lehet alakítani a jövőt. Ápolni kell a zsidó életet, és fel kell lépni az antiszemitizmus ellen, mert annak nincs helye sem Budapesten, sem Európában, sem máshol a világon – emelte ki Westerwelle. Példaként említette az Alter rabbi ellen tavaly nyáron bekövetkezett, felháborító támadást. Hogy ilyen esetek

Izrael békéje az egész világ ügye

(Folytatás a 4. oldalról)

Bergen-Belsen felszabadulásával a világ megtudta, milyen veszteségeket szenvedett el a zsidóság. Az emberek lesütött szemmel álltak a megrázó tények előtt. Akkor, 68 éve nehéz volt feltételezni, hogy három generációval később a gyűlölet visszatér, és hasonló dolgok fognak történni, mint amelyek hajdan a népiirtáshoz vezettek. Ő is megemlékezett a magyarországi Jobbikot, és azt, hogy „bizonyos” kormányok az igazság kimondása helyett inkább azon vannak, hogy egyes szavazócsoportoknak kedvezzenek. Ami a Közel-Keletet illeti, az iráni elnök el akarja törölni a föld színéről a zsidó államot; Izraelben, Argentínában, Bulgáriában a Hezbollah zsidókat gyilkol. Sok országban ártatlan polgárokat támadnak meg, Párizsban megkínáltak és megölték egy embert csak azért, mert zsidó volt.

Lauder megköszönte Westerwelle külügyminiszternek a kölni zsinagógában mondott beszédét, amelyben a politikus kiállt hazája zsidóságának jogáért a körülmetéléshez. A német kormány e felszólalás hatására változtatta meg kedvezően az ezzel kapcsolatos döntését. A ZSVK elnöke a második legfontosabb kérdésnek nevezte az Izraelhez való viszonyt. Az arab államok katonailag és gazdaságilag nem tudják legyőzni Izraelt, ezért kijelentik, hogy politikai síkon az ország nem létezik, tehát nem tartják legitim államnak. Nincs még egy ország a világon, amelyet a hazug váddal támadnak, hogy illegitim – jelentette ki Lauder. Az ENSZ-nek garantálnia kell a békefolyamatot – tette hozzá. Sajnos az európai országok félnek cselekedni, mert tartanak a terrortól, a bosszútól. De már a 30-as években beigazolódt: ha antiszemitizmusról van szó, a kibékítés taktikája nem működik – bizonyíték rá a holokauszt, 6 millió ember szisztematikus meggyilkolása.

A mai antiszemitizmus ügyével a ZSVK-ban különböző bizottságok foglalkoznak. A jogi bizottság megállapította, az újságok bármit írhatnak, az emberek a boltokban ledobálják az izraeli termékeket a földre. Be kell pe-relni a magánbiztosítványokat, az esetében a médiákat, amelyek felelősek a hasonló cselekményekért. A ZSVK már sikeresen elkezdett dolgozni a keresztényekkel és a muszlimokkal is. Új piárbizottságot akarnak felállítani, amely összefogja a világ hat-hét legfontosabb reklámügynökségének munkáját. Más bizottságok fel fogják lépni a holokauszttagadók ellen, továbbá foglalkoznak majd a műtárgyak és ingatlanok visszacsatolásával, mert ez a kérdés a háború vége óta nincs rendezve. Ezért lett a jelen tanácskozás egyik célja a különböző országokból új, dinamikus kongresszusi alelnököket választani, akik segítenek a fenti problémák kezelésében. „Minden zsidó felelős minden zsidóért” – szól a talמיד mondás, amely a kongresszus mottója is. Lauder szerint a Második Szentély lerombolásának tragikus leckeje nem a rómaiakról szól, hanem arról, hogy a zsidók egymás ellen fordultak. Ez a legnagyobb gyengeség, amelyet legyőzve, egymást segítve és védve mindent túl lehet élni. Izrael számára pedig a következő üzenetet fogalmazta meg: „Veled vagyunk, melletted állunk, nem vagy egyedül.”

A ZSVK egyedülálló szervezeti jellegét a kincstárnok, *Jacob Benatoff* is érzékeltette jelentésében. Különösen nagy ereje van a 100 ország zsidó közösségeit és szervezeteit képviselő kongresszus intézményrendszerének. Már pusztán nevével, de felépítésének franchise jellegével szintén az egyetlen reprezentatív zsidó világszervezet. Közbenjár az érdeklődés kormányoknál, parlamenteknél, nemzetközi szervezeteknél és más vállások képviselőinél, ugyanakkor politikailag semleges. A nehéz időszak mostanra már beköszönyt, mutatják a thesszalóniki és a budapesti események. Olyan dolgok történnak, amelyekről elmondható: a parlamentben és az utcákon egyaránt legalizálják a náci viselkedést. Az európai országok

külügyminisztereinek 75 százaléka elismeri, valamit tenni kell. A ZSVK-nak sajnos nincsenek meg erre az eszközei, ugyanakkor a szervezet mindent megtesz, hogy együttműködjön a kormányokkal.

A beszámolókat választás követte.

A fiatal felnőttek magyar jelöltje a 24 éves *Gergely Andrea* volt, akinek a kezdeményezésére tavaly nyáron tüntetést szerveztek, hogy a háborús bűnökkel gyanúsítható *Csatáry László* ellen bűnvádi eljárás induljon. Mint az köztudomású, céljukat el is érték. Gergely másik nagy törekvése hidat építeni a keresztények és a muszlimok között.

A megválasztott tisztségviselők

Elnök: **Ronald S. Lauder**

A kormányzó testület elnöke: **David de Rothschild**

Gazdasági vezető: **Mrs. Chella Safra**

Politikai tanács (Policy Council): **Moshe Kantor, elnök; Mervyn Smith, társelnök**

Az új alapszabály szerint alelnöki tisztség jár a 12 legnagyobb zsidó közösség elnökének, amelyek az alábbi országok: **Egyesült Államok, Franciaország, Kanada, Egyesült Királyság, Oroszország, Argentína, Ukrajna, Magyarország, Németország, Ausztrália, Brazília, Dél-Afrika.**

Megválasztott alelnökök: **Serge Berdugo (205 szavazat); Rabbi Yaakov Bleich (198 szavazat); Guiora Esrubilsky (150 szavazat); Robert Goot (180 szavazat); Shai Hermesh (158 szavazat); Ariel Muzicant (142 szavazat); Marcos Peckel (126 szavazat); Moshe Ronen (174 szavazat); Rabbi Arthur Schneier (154 szavazat); Tamar Shchory (194 szavazat).**

A végrehajtó bizottság tagjai: **Gergely Andrea, Kior Herman, Rodigo Stelat.**

A nap hátralévő részében a Közel-Kelet helyzetről, az izraeli-palesztin békefolyamatról, az úgynevezett arab tavaszról és Iránról beszélgettek magas rangú diplomáták. Az eszmecsere résztvevője volt *Beni Dagon* az izraeli külügyminisztériumtól, *David Hale*, az amerikai elnök közel-keleti megbízottja és *Limura Jutaka*, a japán kormány Közel-Kelet szakértője, valamint az Európai Uniótól *Helga Schmid*, az Európai Külügyi Szolgálat főtájtára. Egyetértettek abban, hogy az izraeli-palesztin békefolyamat során a kétállamos megoldást kell szorgalmazni. Iránt pedig tárgyalásztalhoz kell kényszeríteni, akár szigorú szankciók árán.

A békétárgyalásokat most már nem lehet húzni-halasztani. Az izraeli-palesztin helyzet megoldása különösen sürgető; a biztonságot meg kell teremteni, mielőtt kifutnánk az időből – fogalmazta meg véleményét a japán diplomata, aki előzőleg beszámolt országa izraeli és palesztin politikai-gazdasági kapcsolatairól. A 70 éves, beteg Mahmúd Abbász palesztin elnök jelenleg az utódlást készíti elő, márpedig ő, ha nem is olyan erős, mint szeretnék, jó tárgyalópartner. Nem lehet tudni, leköszönése után milyen helyzet alakul ki. Az amerikai David Hale hozzátette: a közvélemény-kutatások szerint a palesztin népesség kétharmada szeretné, ha tárgyalások útján létrejönne a béke. Ugyanakkor pesszímisták is: semmi sem lesz az egészségből, mondják. A béke tehát nem csupán az országok vezetői, hanem a népek között is meg kell hogy köttessen.

A rasszizmus, az antiszemitizmus és az idegengyűlölet elleni fellépésükről számolt be *Helga Schmid*, az Európai Külügyi Szolgálat főtájtára. Irán atomfegyverkezéséről, a szíriai helyzetről (ahol a válság teljes körű, vallási-etnikai háborúval fenyeget, és ahol Irán haderővel jelen van) szólva kijelentette: Irán a teljes nemzetközi közösség biztonságát fenyegeti. A Közel-Kelet ügye tehát az egész világ ügye.

R. V.

A kongresszus zárónapja

Feldmájér Péter: nemzeti zsidó egyházat?

A többpanelel keddi ülészakot a kongresszus elnöke, *Ronald S. Lauder* vezette be, az első téma az antiszemitizmus és a rasszizmus volt. Ennek kapcsán újságírói minőségében bemutatta *Robin Shepherd*, aki kérésére több országban járva tanulmányozott különböző náci csoportokat. Erről egy átfogó jelentést készített, aminek összefoglaló vázlatát a küldöttek kézhez is kapták.

Shepherd szólt a jelentés tartalmáról, s egy rövidfilmen látható is volt néhány szélsőséges megnyilvánulás. Görögországban egy tüntetésen harsogott: „Menjete el a mi országunkból, zsidók!” Svédország volt az ellenpólus: láthatóan rend és nyugalom. Oroszország esetében támadások, Hitler dicsőítő felvonulók, Magyarországon izraelizálás-égetés és *Gyöngyösi Márton* (Jobbik) elhíresült javaslata a zsidó képviselők listázására.

Az előadó kommentálta a felkavarró képsorokat, kiemelve, hogy valós problémákkal állunk szemben: a neonáci terminológia interpretálásával. Megvilágította a neonáci és a szélsőjobb fogalmak mögöttes jelentését, majd részletesen taglalta a görögországi neonáci gondolkodású Arany Hajnal létrejöttének körülményeit, párttá alakulását, bekerülését a parlamentbe, de a fellendülő gazdaság magával hozza azt, hogy kikerüljön a prioritások sorából.

A Jobbikról szólva egyfajta „megértésűl” a terület (pl. Trianon) szót használta, véleménye szerint ha a miniszterelnök szembeszáll velük, ronthatja saját népszerűségét is. A Horthy-rezsim megítéléséről beszélt, valamint a koalíciós pártok és az ellenzék viszonyáról. A németországi nacionalista NPD (Német Nemzeti-demokrata Párt) 2003-as talpon maradását a beszívárgó kollaboránsokkal magyarázta Shepherd, a mai helyzetet is rejtélyesnek, ellentmondásosnak nevezte.

Angela Merkel mondását (a butaságot nem lehet betiltani) napjainkban is aktuálisnak érzi – tette hozzá.

Németh Miklós

Majd összegezve megállapította: ha megpróbálnak egy pártot betiltani, nem biztos, hogy sikerül. Amennyiben jogszabályok nem engedik, úgy érdemes lenne az alkotmányt megváltoztatni. Kérdés: milyen megközelítéssel?

Lauder beszélt az ausztriai Haider pártjáról, hozzátéve, ha Magyarország miniszterelnöke nem tiltja meg, a kongresszusi ülésnapokon több tízezer ellentüntetésre lehetett volna számítani. A ZSVK elnöke szólt a „piros vonalról”, ami egy határérték már több országban. Parlamenti és egyéb felszólalásokban, megnyilvánulásokban amennyiben egy politikus X százalékban ezt átlépi, akár több év börtönrel is sújtható. Ez komoly viszatartó erő képvisel, például teljesen megszüntette az utcai támadásokat is. Hangsúlyozta, minden szélsőséges cselekedetről monitorozással értesülnek, és hazánkban is jogszabály-változtatás várt sürgősen.

Feldmájér Péter, a kongresszus egyik alelnöke az igazi veszélyről beszélt, arról, hogy napról napra egyre több verbális zsidóellenes támadást hallunk. Véleménye szerint a

Erdő Péter bíboros, prímás, esztergom-budapesti érsek beszél, mellette **Jaakov Dov Bleich**, az Európai Zsidó Kongresszus vezetéségi tagja, **Ukrajna főrabija** és **Joel Meyers** rabbi, moderátor, a Zsidó Világkongresszus amerikai szekciójának elnöke

(Fotó: Soós Lajos, MTI)

Jobbik népszerűségének gyökere Trianon (ennek első hullámát a Fidesz adta) és az antiszemita, rasszista hangok, cselekedetek. Valóban új törvényt kellene hozni. A probléma európai méretű, s az antiszemita csoportok új formában, már Izrael-ellenes retorikával és tettekkel is megnyilvánulnak. Feldmájér elmondta: a magyar kormány megosztani szeretné a zsidó közösségeket, politikai játszmaként egyfajta velük egyetértő, „nemzeti zsidó egyházat” kívánna létrehozni.

Kritikák és javaslatok

Jónás Mariann fiatal roma aktivista állt a mikrofon elé. Olyan, nem csak romákat érintő kormányintézkedéseket sorolt, mint: tantervfémjelezés, szobor-tér Horthy nevével fémjelezve, alkotmányellenes intézkedések, hajléktalanellátás, családügyi kérdések és iskolai szegregáció, parlamentti rasszizmus.

A felszólaló elmondta: a hatalom maga legitimálja a gyűlölködést, neonáci csoportok félemlítenek meg romákat, s a rasszista indíték nem kerül kivizsgálásra.

Kiemelte: *Orbán Viktor* szavai és tettei nincsenek összhangban, majd feltette a kérdést: Hová vezet ez?

Görögország egyik küldötte beszédeben hasonlóságot vél felfedezni az Arany Hajnal és a Jobbik között. Elmondása szerint hazájában az 1985-ben létrejött, korábban 200 fős csoportot alkotó szélsőséges pártnak 2012-ben már 430 ezer híve volt. Miután a rendszer nem érvényesíti érdekepolitikáját, az éhez emberek is prédái az Arany Hajnalnak. Ezután beszélt a görög kormány és a világkongresszus Thesszalónikiben történt találkozásáról és annak eredményeiről, egyúttal kiemelte az oktatás jelentőségét a problémák megoldása terén.

Jogászként állt fel egyik résztvevő, elmondva, a jogalkotó bizottság lehetőségeiben és az erők egyesítésében bízik.

Olti Ferenc 14 zsidó szervezet koordinátoraként a közoktatásról beszélt, javasolta az antiszemitizmus-ellenes tematikát beemelni a tantervbe, majd elmondta, a ZSVK európai szinten új törvényhozási rendelkezéseket látna jónak.

David Moskovits (New York) az antiszemitizmus ellen kivételesen nagy koncentrációra látta megfelelőnek: közös Európa – közös gondok, kölcsönös tiszteletadás mellett.

A további felszólalók egyetértettek abban, hogy a különféle zsidó szervezetek még aktívabban vegyék igénybe a web adta lehetőségeket. Elhangzott az is, hogy újfajta, radikális csoportokból eredő antiszemitizmus új formái látszanak körvonalazódni, összehasonlítva a 80-as évek rasszista, xenofób hangjaival. Egyetértettek abban is, hogy országokra bontott megoldásra lenne szükség, az Európa Tanáccsal, az Alapjogok Ügynökségével együtt munkálkodva, s nem utolsósorban a demokráciáért szükség lenne a poli-

tikusok által közvetített „jelekre” is. Többen említették az oktatás-törvényhozás prioritását és a londoni nyilatkozatot. Elhangzott: mitől egyedi a ZSVK? Például attól, hogy ha hívják, jönnek, koordinálják az erőket, lobbiznak törvények meghozzásáért stb.

Megállapították, hogy vannak olyan országok, ahol a szélsőséges vezetők még a börtönökből is komoly irányítói mártír szereppel és befolyással bírnak. Egy szlovák küldött saját, négy koncentrációs tábor megjárta múltjáról beszélve, parlamenti retorikaváltozást és antiszemitizmus-rasszizmus elleni szervezet létrejöttét sürgette. Szó volt a muzulmán alapú antiszemitizmusról, arról a „hidról”, amely átvível, és adaptálásra került Magyarországon (Bayer cigányellenes nyilatkozata), az Izraellel szembeni fobia megjelenéséről a Jobbik retorikájában és megnyilvánulásaiban.

Feldmájér Péter nyomásgyakorlást fogalmazott meg, kijelentette: a romák ellen elkövetett gyűlölet-bűncselekmények sorában eddig csak két ítélet született. Az alelnök javasolta az arab nyelvű „irodalom” levételét a világhálóról.

Zsidók az arab országokban

Elhangzott az is, hogy 856 ezer zsidó menekült már el tíz arab országból, és az ott élők státusa régóta rossz. Aleppóban fosztogatás, zsinagógák felgyújtása nehezítette a helyzetet. Az arab országokban ott is van zsidógyűlölet, ahol egy sem él közülük. Izgatás, démonizálás, vádak, szakrális helyek megszenteltlenítése, archiv iratok megsemmisítése van a szélsőségesek listáján.

Egy küldött a marokkói zsidóságról elmondta, hogy van jövőképek, teljes jogú állampolgárként, azonos jogokkal és kötelességekkel élnek. A marokkói király elismeri a holokausztot, és terve közt szerepel zsinagógák felújítása is. Van rehabilitációs temetőprogram. Az egyiptomi zsidók nevében felszólaló sajnálattal említette a zsinagógák kihasználatlanságát, és kérte az arab országokból származó zsidó menekültek elismerését. A fiatal generáció egyik tagja az iráni zsidókról beszélt, a kultúra megőrzését hangsúlyozva, hiszen megérthetők másként a múlt jelentőségét a jövő szempontjából. Egy 2012-es jelentés szerint deklarálták: „Igazságot a zsidóknak az arab országokban is.”

A második panelcsoport foglalt helyet a színpadon. Elhangzott egyebek mellett a jövőkép meghatározása, szó esett a globális gondokról és a lokális cselekvéstervekről, majd *Evelyn Sommer* (WIZO-alapító, volt elnök) fő fenyegető erőnek Iránt nevezte meg, beszélt a nemzetközi terrorizmusról, egyetemenek, campusokban tapasztalható helyzetről, demográfiai változásról és kapcsolatépítésről a latin közösségek vonat-

(Folytatás a 6. oldalon)

A kongresszus zárónapja

(Folytatás az 5. oldalról)

közásban. A reklámgügnyöskégek, a marketing szerepéről nyilatkozott, elképzeléseiket – mint mondta – majd Washingtonban fogják előmozdítani. Hozzászólások, javaslatok érkeztek, az ifjúság bevonását javasolva és prioritásokat határozva meg. Argentína–Irán relációban is történt reflexió, diplomáciai kapcsolatok minímumra csökkentéséről, az igazságkeresésről és a feszültségek erősödéséről. Kérés is megfogalmazódott: támogatást szeretnének, védelmet a terrorizmussal szemben.

Ariel Muzicant (Ausztria) extrémizmusról, neonácizmusról beszélt, törvényeket várva. Gondként fogalmazta meg, hogy semmilyen támogatást nem élveznek az izraeli külügyminisztériumtól, véleménye szerint nem figyelnek Európára. Izrael megvédi magát – tette hozzá –, de az európai közösségek nem. Válságkezelést sürgetett mindenhol, ahol indokolt. Megfogalmazta: az Iránt támogató európai cégekről listát kérnek, és leállítást a gyártóktól, szállítóktól. Ezt megerősítette, és bojkottot, szankciókat javasolt Dél-Afrika küldötté is. Brazília szövetségi alelnöke (valamint Észak-Amerika küldötté) jelezte, náluk már működik válságterv, India delegátja beszámolt arról, hogy ugyan van törvényük az antiszemizmussal szemben, de nehéz a parlamenttel elfogadtatni a 10–15%-os részvételi arányú jobb oldali párt mellett.

Vadim Shulman moderátorként összegezte az elhangzottakat: a prioritások megállapítását, a feladatok átláthatóságát, lokális végrehajthatóságot, a kérdések koordinációs kihívásait. Ezer év tapasztalata ül a teremben – mondta.

Vallásközi párbeszéd

Ebéd után került sor **Joel Meyers** rabbi, szekcióvezető irányítása mellett a vallásközi párbeszédre. A bevezető gondolatok elhangzását követően **Erdő Péter** bíboros-érsek kapott szót.

Erdő Péter beszéde

Igen Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Öröm és megtiszteltetés számomra, hogy a Zsidó Világkongresszus Plenáris Ülésén szólhatok olyan általános és nagy horderejű problémákról, amelyek mai világunkban nemcsak egyes vallási közösségeket érintenek, de az egész emberi társadalom együttélésének jövőjére is hatással vannak. Különösen jelentős kérdés a vallási gyakorlatok szabadsága Európában.

A vallásszabadság évszázadok óta az emberi jogok jegyzékében szereplő jog és érték. Nem volt ez mindig így. Az ókor, a középkor és a korai újkor társadalmi és vallási általában a legfontosabb közigazgatás tekintették. A Kivonulás könyvében a Tízparancsot nem pusztán emberi bölcsességet jelenik meg, hanem is egy emberi döntéshozó testület többségi határozatán vagy egy uralkodó rendelkezéseken, hanem mint Isten parancsa (vö.: Kiv 20,1–21). Ezt a törvények egész sora követi, mégpedig kifejezett hivatkozással a Mindenható szövetségére választott népével (vö.: Kiv 20,22 – 23,33; uo. 25,1 – 34,35). Más népek is igyekeztek törvénykönyveikben megjeleníteni helyüket a világmindenségben.

Az emberi társadalom, amikor a különböző kultúrákban rendezte maga körül a teret és az időt, kalendáriumot szerkesztett, ünnepeket jelölt ki, mindig a világmindenség egészével való egységet kereste, az emberek és az isteni sfera harmóniájára törekedett. Természetesen a kereszténység vallásos tisztelettel követte a Bibliából ismert hétnapos felosztást, bár nem a szombatot, hanem a rákövetkező napot szentelte az Úrnak.

Amíg a vallás a legfontosabb

közügynek számított, sok problémát okozott a különböző vallási közösségek együttélése. A Perzsa Birodalom az egyik klasszikus példája volt annak, hogy a központi hatalom tiszteletben tartotta, elismerte az egyes népek saját jogát, saját törvényeit, legalábbis az emberi élet nagyon sok területére nézve. Ez a fajta szemlélet – mai fogalmakkal – etnikai önkormányzatnak is tekinthető. Kisebbségi mértékben a Római Birodalomban, illetve a középkori Német-Római Birodalomban is megfigyelhetünk hasonló jelenségeket. Más jog vonatkozott a szászokra, más a svábokra, sajátos joga és kiváltsága volt az egyes városoknak is.

Ebben az összefüggésben persze egy vallási kisebbség jelenléte különleges problémákat vetett fel. A saját szokások, a saját vallási élet törvényes lehetőségének alapját nem a vallásszabadság, hanem a közösségnek adott kiváltság fogalmával jelölték meg. Hosszú évszázadok fájdalmas történetéből tudjuk, hogy az ilyen típusú autonómia nagyon gyakran nem bizonyult elegendőnek. Az újkorban a tolerancia fogalma hallgatólagosan feltételezte, hogy az állam, a hatalom tudja, hogy melyik az igaz vallás, de a békeség érdekében türelmet tanúsít másokkal szemben is. Ennek a türelemnek persze gyakran szűk határai voltak. A legtöbb európai országban büntették a *blasphemíát*, a káromkodást, helyenként a 18. századig, sőt tovább is. A közhatalom a természeti katasztrófákat, járványokat és a háborúkat gyakran Isten büntetésének tekintette. Ezért meggyőződése volt, hogy a káromkodás mint Isten megsértése a legsúlyosabb veszélyt hozhatja az egész társadalomra.

A felvilágosodás következtében megváltozik a vallási türelem és a vallási gyakorlat lehetőségének kérdése. Szinte hivatalos világnézeti emelkedik egy olyan fajta érzésvallás, amely a józan ész követelményeként és a természetjog előírásaként szemléli azokat az alapvető viselkedési normákat, amelyek gyökereire többnyire a zsidó–keresztény hagyományba nyúlnak vissza. Ebben a szemléletben a különböző vallások gyakorlásának szabadsága értéknek minősül, de alá van rendelve az állam által fontosnak tartott racionalitás szabályainak. Különösen a közrend, sőt esetenként a pontosan meg nem határozott tartalmú közérkölcse is a közegészségügyi követelményekre hivatkozva a ma hatályos nemzetközi egyezségokmányok is korlátozhatónak tekintik az egyes szabadságjogok gyakorlását.

A 20. századtól kezdve ez a fajta felvilágosult természetjogi szemlélet került válságba. Ettől fogva ugyanis az élet számos jelenségét, így a vallás gyakorlásának sok részletét is más szempontok szerint kezdték megítélni. Korábban a többségi elv azért látszott biztos eligazítónak, mert a törvényhozók természetjogi alapon hittek abban, hogy az emberek józan többsége a viselkedés objektíve ésszerű szabályait fel tudja ismerni. Ha azonban ilyen szabályok nincsenek vagy nem ismerhetők fel, akkor a többségi elv gyakorlati értéke újabb problémákat vet fel. Különösen igaz ez a nagyon bonyolult gazdasági, társadalmi és természettudományos kérdésekre. A természetjog vagy az objektív természetes erkölcs elvetése miatt fordulhatott elő már a 20. században, például Németországban, hogy többségi alapon fogadtak el olyan vezetést, amely aztán a rasszizmust és az embertelenséget tette az államhatalom irányelvévé. Mert voltak és mindig lehetnek olyan helyzetek, amikor nem elegendő mentség egy embertelen cselekedetre az, hogy az elkövető nem szegte meg az adott ország hatályos törvényeit.

A bibliai gondolkodás hisz a he-

lyes cselekvés szabályainak megismerhetőségében és kötelező erejében.

Amikor legújabbán egyes országokban be akarnak tiltani bizonyos vallási gyakorlatokat, általában már nem vagy nem csupán a természettudományok eredményeire, a higiénia követelményeire hivatkoznak. Higiéniai jellegű állami utasítások Közép-Európában a 19. század végén is voltak. A magyar Kultuszminisztérium például vitába keveredett az ortodox zsidó hitközségekkel, mert az állam előírta, hogy a körülméletést orvosnak kell végeznie, vagy legalábbis szigorú orvosi felügyeletet kívánt. Itt azonban az indok a fertőzésekkel kapcsolatos természettudományos ismeretek fejlődése volt. Erre a problémára aztán a különböző vallási irányzatok más-más időben és módon megtalálták az ésszerű választ.

Hasonlóképpen a nagy, újkori járványok idején egészségügyi szempontból probléma merült fel a Katolikus Egyház szentségeinek kiszolgáltatása körül. Gondoljunk például a betegek áldoztatására, a haldoklók olajjal való megkenésére stb. Ezekben az esetekben is sikerült magának az Egyháznak járványok idejére olyan rendkívüli szabályokat bevezetnie, amelyek az adott kor orvosi ismereteinek megfelelően akadályozni próbálták a járványok terjedését.

A jelenlegi kifogások azonban eltérnek a korábbi természettudományos szempontoktól. Most ugyanis nem objektív, ésszerűségi szabályok, illetve pusztán természettudományos ismeretek, hanem testületekben vagy szülesekben közközelben uralkodó, többségi vélemények alapján akarják megítélni a vallási gyakorlatokat. A kóser vágás ellen például olyan érveket szokás felhozni, amelyek az állatokkal kapcsolatos magatartással tartalmazzák. Tehát nem arról van szó, hogy táplálkozás célból le lehet vágni egy állatot. Egyébként maga ez a kérdés is túlmutat a természetjodományok kompetenciáján. És nem is arról van szó, hogy bárkinek célja lenne a szándékos állatkínzás, ami egyébként ellenkezik a Biblia szellemével.

Már az állati hús fogyasztásának elfogadása mögött is értékítélet húzódik meg. Nevezetesen, hogy az emberi élet fenntartása fontosabb a konkrét állat életénél. Ez a kérdés pedig nem pusztán természetjodományi jellegű. Ugyanakkor a Biblia alapján rendkívül fontosnak tartjuk a teremtett világ védelmét. Az utóbbi időben sok információt szerzünk arról is, hogy számos állat- és növényfaj léte veszélybe került. Tehát a vadászati korlátozások bevezetése, az ésszerű szabályok keresése a természet védelmére nagyon is fontos és időszzerű. Erről a Katolikus Egyház és a Magyar Püspöki Konferencia is igen jelentős dokumentumokat adott ki az utóbbi időben.

Amikor pedig valamilyen vallási cselekmény későbbi pszichológiai hatásairól van szó, mindig jelentős kérdés, hogy ezek a hatások mennyire egzaktnak megragadhatók és mennyire szükségszerűek. Alapvető kérdésről van szó, hiszen az ember eszménye nem kis részben szintén világnézeti vonásokat hordoz. Felmerülhet még annak veszélye is, hogy a vallási meggyőződések tartalmát kezdje el valaki valamilyen világnézeti alapon idealizálni minősített eszmény szempontjából szubjektív oldalról felülbírálni. Ez pedig nyilvánvalóan ellenkezik a vallásszabadság jogával.

Vallásaink eddigi története alapján ésszerűen remélhető, hogy a valódi tudományos felismeréseket egyes gyakorlataink kialakításában érvényesíteni tudjuk. Ezt azonban saját autonómiánk alapján tesszük, anélkül, hogy ez hagyományainkat és értékeinket

csorbítaná. A túl erőteljes állami beavatkozás ezen a területen mindig azzal a veszéllyel járhat, hogy a vallásszabadság alapvető értékei is sérülnek, valamilyen más világnézeti megfontolás alapján.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim! Bevezésül engedjék meg, hogy néhány szót szóljak vallási közösségeink kapcsolatáról itt, Magyarországon. Hazánkban több mint két évtizedes hagyománya van annak, hogy a legfontosabb, történelmileg régóta itt élő vallási közösségek vezetői egymással közös megbeszélést folytatnak, és esetenként az állammal való kapcsolatokban közös álláspontot képviselnek. Több olyan szervezet is működik Magyarországon, amely a zsidóság és a különböző keresztény egyházak közös tanácskozásainak, esetenként konferenciáinak, szakirodalmi tevékenységeinek is keretet ad. Az egyik ilyen a Keresztény–Zsidó Társaság, mely 2001 óta évente külön kötetben publikálja a kölcsönös dialógus és a kutatások eredményeit (Keresztény–Zsidó Teológiai Évkönyv). A másik szervezet különböző keresztény egyházak és a zsidóság hivatalos képviselőiből áll: ez utóbbi a Nemzetközi Keresztény–Zsidó Tanács (ICU) magyarországi részlege. 2012 januárjában megtartottuk első ízben az ökumenikus imahét után a keresztény–zsidó dialógus és imádság napját Budapesten, mégpedig a hívó emberek igen nagy érdeklődése mellett. Az idén januárban pedig már Budapesten kívül más városokban is sor került a dialógus, a találkozás közös rendezvényeire.

Sajnos néha szükség volt arra is, bizonyos súlyos, antiszemita jelenségekre tekintettel, hogy keresztény egyházi vezetők is felemeljék zavukat a rasszizmus, a gyűlölet, az antiszemitizmus ellen. Ugyanakkor a közös fellépések nyomán úgy tűnik, hogy a társadalomban kezd kialakulni egy széles körű egyetértés és elkötelezettség a kölcsönös tisztelet, sőt a különböző vallású, nemzetiségű emberek alkotó együttműködése mellett. Ennek a folyamatnak a további erősítése javíthatja az egész társadalom lelkiállapotát és növelheti erkölcsi szilárdságát.

Örömdetes, hogy a Mazsihisz és a helyi hitközség meghívására más keresztény személyiségekkel együtt részt vehettem előbb egy megújított, budai zsinagóga avatásán, majd az idén januárban Csepelen egy új zsinagóga alapköveteinek letételén. Ezek az események a remény jelei számunkra, és egyben mutatják, hogy sok értékes, közös feladatunk van a jövőben is. Köszönöm szépen a figyelmet!

Öt *Dov Bleich* rabbi (Kijev, Ukrajna) követte, aki beszél a vallás jelentéséről és jelentőségéről, mely különféle modelleket alkalmazhat. Előadásában kitért a régi szovjet rendszerre, amikor például nem nyithattak zsidó iskolákat, de a rendszer-váltás után a társadalomban felszínre került az egyházi iskolák iránti igény. Elmondta azt is, hogy Nyugat-Ukrajnában keresztény etikát oktatnak. Szólt az egyház és az állam szétválásának fontosságáról. Kihívásként jegyezte meg, hogy Lengyelországban nem engedik a rituális vágást, a kóser húst dollárszáz- ezreket mégis külföldre szállítják. A brit mila az USA több államában és Németországban jelent gondot. Tiszázandó feladatként beszélt az állam beleszólásáról a helyi vallási közösség döntése helyett, az unilaterális döntésről, miszerint a vágásoknál állatorvosi jelenlet lenne kötelező. Véleménye szerint delegitimálják a zsidó tradíciókat. Végeztül hozzátette: a vallás célja Isten szolgálata, Isten célja pedig a béke megteremtése a Földön, ugyanis „békéről szól az isenhit”, és nem arról, hogy erőszakot kell alkalmazni másokkal szemben.

Din Szamsuddin, a Dzszakartai Egyetem professzora, elnöke a legnagyobb iszlám szervezetnek, hosszú beszámolójában a judaizmus és az iszlám együttműködéséről beszélt. Megfogalmazta a lázadások lé-

nyegét, majd a véleménynyilvánítás hiányáról szólva elmondta: a gyűlölet, a reakciók állnak a veszéllyel szembe, a szabad vallásgyakorlás útjában, megkérdőjeleződnek az emberi jogok és a társadalmi egyenlőség is. Kijelentette azt is, hogy a terrorizmus nem csak csoportos cselekedet a muszlim és a nyugati országokban. Prioritás a vallási és nemzeti törvények betartása, az egymáshoz való viszony, a közös felelősség, a biztonság, az átfogó megértés, a tradíciók megtarthatósága.

A professzor vallásközi dialógus témában szóló ösztönzéséről, problémamegoldó akaratról, a béke nyelvét beszélő vallásokról, a prioritások megváltoztatásáról. Mint mondta: közös a világ a hívőknek, és közös az ellenség: mint például az elszegényedés, az írástudatlanság.

Lauder megemlítette a panellisták eltérő értelmezését, a bátor nézeteket.

Hozzászólások hangzottak el a rituális eljárások, a fenyegetettség és a temetők védelme témában. Szóba került, hogy a vallás eszköz az igazság kereséséhez is, de a hittől visszaélést az extrémisták csinálnak. Békét és hitet kell tanítani.

Lauder: elnézés!

A záró szekcióban a ZSVK elnöke, Ronald S. Lauder elnézést kért Orbán Viktoról vasárnapi közleményükért, miután tudomására jutott, hogy a miniszterelnök a közelmúltban a Jeditó Ahronót izraeli napilapnak úgy nyilatkozott: „A Jobbik egyre növekvő veszélyt jelent a demokráciára. Európában válság van, és megfigyelhető az a tendencia, hogy az emberek ilyen helyzetben bűnbakot keresnek.”

Ezután az Iránnal kereskedelmet folytató országokról szólt, nyomásgyakorlást helyezve kilátásba, majd a bizottságok feladatairól beszélt.

Kihangsúlyozta, helyes döntés volt Budapesten tartani a tanácskozást, erre alkalmasabb helyet nem is található volna. Nagyon is különböző országokból érkeztek a küldöttek, és mindnyájan tudják: zsidónak lenni nem könnyű. Hozzátette: a ZSVK-nak sok a teendője, és nincs más olyan szervezet, mely elvégezhetné a rájuk váró feladatokat.

Németh Miklós kitüntetése

Ezután kivételes aktusra került sor, a kongresszus Nahum Goldmann-éremmel tüntette ki *Németh Miklóst*, aki a 80-as évek végén hozzájárult a vasfűggyöny megnyitásával, és segítette a Szovjetunióból távozni szándékozó zsidókat abban, hogy a Malév járataival Izraelbe vagy más országokba utazhassanak.

Elhangzott: a volt miniszterelnök mindig nagy támogatója volt a zsidóknak és a ZSVK-nak. Németh Miklós az elismerés átvételkor azt mondta, hogy az elmúlt években Magyarország megtapasztalta: az antiszemitizmus, a rasszizmus jelen van az országban. Remélhetőleg a politikusok megtalálják a lehetőségét annak, hogy visszaszorítsák a jelenségeket, mert ha kudarcot val-lanak, „szomorú és bizonytalan jövő” elé nézhet az ország.

Percekig állva fejezte ki tetszését az ülésstercmben tartózkodó több száz küldött.

A folytatás az emlékezés volt, először Jom Jerusálájmra egy hajdani ejtőernyős elbeszéléssel, majd a holokausztra Ágnes asszony életével, aki sok éve meséli el a vele történeteket gyermekeknek, iskolásoknak.

Legvégül egy néhány perces dokumentumfilm-részlet következett, a Tell Your Children, melynek iszonytató izraeli fotók igyekeztek oldani. Gyertyával a kezében egy kislány lépett ezután a színpadra, őt gyermekek követték, és felhangzott a Hatikva.

APRÓHIRDETÉS

VEGYES

Üzemorvosi, háziorvosi rendelés Zuglóban, Vezér u. 156. VITAPHARM. Hétfő-szerda 15-16-ig. Dr. Szigeti Miklós, tel.: 220-0230.

Műfogsorrögzítés miniimplantátumokkal. Bp., Szt. István krt. 4. III. 1. 320-4778. www.drviragdental.hu és www.mini-implantatum.hu

Manikűr, pedikűr. Hívásra házhoz megyek. 06-20-551-4580.

Othoni szakápolást vállalunk Budapest területén, szükség esetén egyedi szakorvosi ellátással és gyógyászati segédeszközök helyszíne telepítésével. Együttműködünk a háziorvossal, kórházi szakorvosokkal. Kóser étkezést is biztosítunk. Szakmai működési engedéllyel és felelősségbiztosítással rendelkezünk. Tartós megrendelés esetén árkedvezményt adunk. E-mail cím: alarmcentrum@alarmcentrum.hu, 24 órás telefon: +36-30-443-1016.

Licite eljárással eladó ingatlanok!

Bp. III., Czetz János u. 67. sz. alatt 30 m²-es garázs. Kikülföldi ár: 2 000 000 Ft.

Gyömrőn 730,35 m²-es kastély 9398 m²-es telekkel és 9758 m²-es kerttel. Kikülföldi ár: 95 000 000 Ft.

Balatonkenesén közmű nélküli, 604 m²-es telek. Kikülföldi ár: 3 900 000 Ft.

Balatonkenesén közmű nélküli, 603 m²-es telek. Kikülföldi ár: 3 860 000 Ft.

Balatonkenesén közmű nélküli, 620 m²-es telek. Kikülföldi ár: 4 000 000 Ft.

Sárbogárd, Ady Endre úton 38 m²-es, egyszobás, komfortos örökklakás. Kikülföldi ár: 3 900 000 Ft.

Göd, Teleki Pál utcában 535 m²-es telken 53 m²-es, kétszobás, összközműves, teljes lakóingatlan melléképülettel (9,4 m²). Kikülföldi ár: 12 000 000 Ft.

Az ingatlanokról a 30-355-9541 vagy a 30-217-3460 telefonszámon lehet érdeklődni munkaidőben.

VIII. kerületi, Blaha Lujza tér melletti, 55 m²-es, pompás lakásomat lakottan fél áron eladnám. Csak megbízható egyének jelentkezését várom, zsanii01@t-online.hu

Újlipótvárosban garzonlakás turistáknak kiadó. Tel.: 226-4109.

Vital-Lux-Dentál Fogtechnika, három nemzedék óta. Allergiamentes biofogsor-készítés, javítás, kerámiahidak, cirkonpótlások, harapásemelő, fogfehérítő sín készítése. Telefon: +36-70-272-4217, web: www.fogsor.eu

Az önkéntes munka Izraelben továbbra is folytatódik! Magyar csoportok indulnak június 9-én, június 16-án és augusztus 11-én. Jelentkezés Deutsch Jánosnál: iljano@free-mail.hu, 06-20-233-8454.

Budapest belvárosában üdüljön fél áron. +36-20-935-4867.

Tóthné Hívös Katalin fogtechnikus mester. Fogsorok, hidak készítése, javítása soron kívül. Fogszabályozó, fogfehérítő. Fogászati háttér biztosított. Szolid árak. Mozgáskorlátozottakhoz hához megyünk. Hétvégi ügyelet. 1013 Bp., Krisztina krt. 51. fszt. 1. Déli pályaudvarhoz közel. 06-30-222-3016, 06-1-356-9372.

KASTÉLYOK BERENDEZÉSEHEZ vásárolok nagyméretű, kisméretű festményeket, **EZÜSTTÁRGYAKAT**, 12 vagy 6 személyes (akár hiányos) evőeszközökészletet, cukorbobozokat, gyertyatartókat, tálcákat stb., Kovács Margit, Gorka kerámiáit, herendi, meissen, Zsolnay porcelánokat, régi álló, fali, asztali díszobjektumokat, antik, barokk bútorokat, tabernákulumot, szekert, reneszánsz dolgozószobát, bronz-, fa-, márványszobrokat (hibásakat is). Teljes hagyatékért első vevőként a legmagasabb árat fizetem, **KÉSZPÉNZBEN.** Díjtalan kiszállítás, értékebecslés, vidékre is. **Üzlet tel.: 201-6188, 06-20-323-4104.**

Munkát vállalna negyvenes budapesti férfi angol, szerb és alapfokú német nyelvtudással, „B” és „C” kategóriás jogosítvánnyal, személy- és vagyonvédelmi gyakorlattal, külföldön is. Tel.: +36-30-485-0125, e-mail: lobo-bau@gmail.com

Idős hölgy és úr gondozását vállalom. mariatokar504@yahoo.com, 06-70-586-4665.

Társasházak karbantartását, kőművesmunkákat, festést, padlások, pincék, lépcsőházak takarítását vállalom. 06-70-216-0234.

Színes és fekete-fehér nyomtatás, másolás, plakátnyomtatás, könny nyomtatás, névjegykészítés a Mammut I.-ben, a II., VI., IX. kerületekben. Messinger Miklós, 06-20-934-9523, www.rcontact.hu

Idősgondozást vállalom itthon és külföldön. 06-20-229-9579.

Eladó XIII., Visegrádi utcában, a metrótól és a piactól 2 percre, szép, déli fekvésű téglaházban 81 m²-es, IV. emeleti, egyedi fűtésű, kétszobás, személyzetis, utcai lakás. Tel.: 06-30-664-1219.

Órajavítás, antik órák teljes restaurálása, esetleg oda-vissza szállítással. Órák, elemek, csatok, óraszíjak (erős csuklóra is) nagy választékban. Tel.: 06-70-505-5620, napközben. VII., Garay u.–Murányi u. sarok, a Garay ténél. Jung Péter. Web: www.jungoras.hu

Idős hölgy gondozását vállalja magyar családnál, egész és félnapos elfoglaltsággal (ottlakással is) nagy gyakorlattal rendelkező, Téli-Avivban és Antwerpenben dolgozott, 59 éves, független nő. +36-70-204-9620, kegyejne@msn.com

HÁZASSÁG

Salom komoly társkövetítő. Fülöp Zsuzsa. Tel.: 06-20-934-9523. E-mail: zszusa194705@t-online.hu

Az Izrael melletti kiállítás nem csak erkölcsi kötelesség

A Zsidó Világkongresszus budapesti megrendezése újabb lehetőség volt arra, hogy számba vegyük Izrael és Magyarország közös kapcsolódási pontjait. A két állam között jelenleg is több bilaterális egyezmény van érvényben, például gazdasági, kereskedelmi, kutatás-fejlesztési és az országaink közötti bűnügyi együttműködés vonatkozásában. Ezek közül különösen fontos jogi kapcsolódást jelent például a Magyar Köztársaság Kormánya és Izrael Állam Kormánya között a magyarországi levéltárakban őrzött, védett személyes adatot tartalmazó holokausztdokumentumok másolatának a jeruzsálemi Jad Vasem, a Holokauszt Mártírjai és Hősei Megemlékezési Hivatala részére történő átadása és felhasználása tárgyában készült adatvédelmi szerződés, amelynek rendelkezései 2002. év január hó 1. napján léptek életbe, és az időbeli folyamatosság azt mutatja, hogy a jövőben több ilyen nemzetközi megállapodás is várható. A kétoldalú egyezmények önmagukban azonban nyilvánvalóan nem pótolhatják azt gesztust, hogy a mindenkori magyar kormánynak újra és újra ki kell állnia Izrael állama és Izrael népe mellett. Ezt nemcsak közös vallási és sokszor vészterhes történelmi hagyományaink kívánják meg, hanem ez jelenti egyúttal a demokrácia, ha úgy tesszük, az európaiság melletti elköteleződésünket is. Fontos, sőt nélkülözhetetlen eleme emberi műveltségünknek a soá áldozatai előtt fejet hajtani és emléküket őrizni, ugyanakkor tudnunk kell, hogy mekkora erőt ad a jelenkori Izraelnek, amikor egy ország, pláne ha az EU tagjaként teszi ezt, kifejezi barátságát és szolidaritását a Közel-Kelet e kicsiny, állandó önvédelemre szoruló népe mellett. Ez nemcsak nemzetközi jogi, hanem erkölcsi kötelességünk is.

Ifj. Lomnici Zoltán, jogász

Programajánlat

JÚNIUS

Generációk Klubja (VI. ker., Hunyadi tér 3. félemelet)

3. (hétfő) 15.00: Seta a Hét olajfa körül. Kacziné Gábor Barbara előadása.

10. (hétfő) 15.00: Deák Gábor a klub vendége.

17. (hétfő) 15.00: Vencel György kántor beszél hetiszakasról, bölcsekről és zsidó hétköznapokról.

24. (hétfő) 15.00: Breuer Péter Közel-Kelet-szakértőtől kérdezhetnek a résztvevők.

Csütörtökönként torna és fejlesztő foglalkozások.

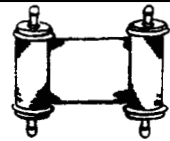
Júliustól a klub hagyományosan nyári szünetet tart.

A megpályázott egyhetes füredi üdüléssel kapcsolatosan még várakozók érdeklődöt.

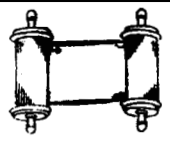
Hírek, események röviden

– Füredi nyaralás. A Mázsihisz balatonfüredi üdülője az idén július 1-jétől augusztus 20-áig tart nyitva. Szeretettel várjuk kedves vendégeinket. A szobák két- és négyágyasak, fürdőszobával, színes televízióval. Napi háromszori étkezést biztosítunk, valamint figyelembe vesszünk egyéni kéréseket is. Jelentkezni lehet a 413-5571-es telefonon a Szociális Osztályon.

– Holokauszt Emlékközpont. Cím: Budapest IX., Páva utca 39. Nyitva: hétfő kivételével naponta 10–18 óra között. Telefon: (1) 455-3333. Honlap: www.hdke.hu. E-mail: info@hdke.hu

IMAIDÓK

Templomok	Péntek este	Szombat reggel	Péntek este	Szombat reggel
	Jún. 7.	Jún. 8.	Jún. 14.	Jún. 15.
Dohány	18.00	9.30	18.00	9.30
Frankel L. út 49.	18.30	10.00	18.30	10.00
Hegedűs Gy. u. 3.	19.30	9.30	19.30	9.30
Vasvári P. u. 5. (Iubavicsi)	19.30	9.00	19.30	9.00
Thökölly út 83.	18.30	9.00	18.30	9.00
Hunyadi tér 3.	19.00	9.30	19.00	9.00
Bethlen tér 2.	19.15	9.30	19.15	9.30
Nagyfaluvaros u. 4. Rabbiképző-ORZSE (Scheiber S. u. 2.)	18.00	9.00	18.00	9.00
Kacinczy u. 27.	20.30	8.00	20.30	8.00
Alma u. 2.	18.00	8.45	18.00	8.45
Kórház (Amerikai út 53.)	17.30	7.30	17.30	7.30
Páva u. 39.	18.00	9.30	18.00	9.30
Dózsa Gy. út 55.	19.00	9.00	19.00	9.00
Berzeviczy u. 8.	18.00	9.00	18.00	9.00
Károli G. tér 5.	18.30	9.00	18.30	9.00
Visegrádi u. 3.		9.00		9.00
Dessewffy u. 23.	20.30	9.00	20.30	9.00
Teleki tér 22. (szefárd)		8.45		8.45
Pesterzsébet (Zamárdi u. 7.)	17.30		17.30	
Vidéken				
Vác (Eötvös u. 3.)	18.00		18.00	
Kecskemét (Nagykőrösi út 5.)	18.00		18.00	
Székesfehérvár (Várkörút 19.)	18.10		18.10	
Győr (Kossuth L. u. 5.)	18.00		18.00	
Szeged (Gutenberg u. 20.)	18.00	9.00	18.00	9.00
Debrecen (Pásti u. 4.)	20.15	8.00	20.15	8.00
Nyíregyháza (Mártírok tere 6.)	20.15	8.00	20.15	8.00
Miskolc (Kacinczy u. 7.)	18.00	8.00	18.00	8.00
Pécs (Füdfő u. 1.)	18.30	10.30	18.30	10.30
Kiskunhalas (Petőfi u. 1.)	18.00		18.00	
Szombathely	18.00		18.00	
Kaposvár (Berzsenyi u. 14.)	18.00		18.00	
Nagykanizsa (Fő u. 6.)	18.00		18.00	
Keszthely (Kossuth L. u. 20.)	18.00		18.00	
Hódmezővásárhely (Szt. István tér 2.)	18.00		18.00	

N A P T Á R

Június 7. péntek	Szíván 29.	Gyertyagyújtás: 8.20
Június 8. szombat	Szíván 30.	Szombat kimenetele: 9.40
Június 8-9. szombat–vasárnap		Ros chodes
Június 14. péntek	Támmuz 6.	Gyertyagyújtás: 8.24
Június 15. szombat	Támmuz 7.	Szombat kimenetele: 9.45

Kassán járt a vándorkiállítás

Kassa, idén Európa kulturális fővárosa, az 58. helység, ahol az Élet Menete Alapítvány vagonkiállítása volt látható. Ez alkalomból nemcsak a hajdan több ezer főt számláló, szinte teljes egészében elpusztított helybéli zsidóság-ra emlékeztek, hanem a kassai születésű Salkaházi Sára is, aki százával mentette a zsidó üldözötteket 1944-ben. A város idén szobrot állított vértanú szülőiténnek.

A megnyitón részt vettek: Jan Jakubov alpolgármester, a Mázsihisz részéről Zoltai Gusztáv üv. igazgató képviselője Paszternák Tamás, a magyar kormány részéről Czibalmosné Molnár Éva főkonzul. A túlélők nevében Kende Csaba emlékezett, majd Darvas István rabbi szavaival fejeződött be az esemény.

Olvasói levél

Lebovits Imre dicsérete

A Főti Waldorf Iskola történelem-tanáráként szeretnék röviden beszámolni az előadásról, melyet Lebovits Imre tartott iskolánkban. Az egyik osztályban épp a második világháborúval foglalkoztunk, amikor az egyik leány megemlítette egy ismerősét, aki szokott a holokausztról előadást tartani, könyvet is írt a témáról. Mivel közeledett az emléknapp, úgy döntöttünk, ne csak egy osztályhoz hívjuk meg, hanem az egész gimnáziumhoz. Nálunk nincs párhuzamos osztály, de így is közel 120 diák és tanár zsúfolódott be a „tornaszobánkba”, ahol egy hatalmas szőnyegen ültünk törökülésben.

Először általánosabb összefüggésekről beszélt Imre bácsi (aki megengedte, hogy így nevezzem), de az is sokkal hitelesebben hangzott az ő szájából, mintha olyan ember mondta volna, akinek nincs saját emlénye. Aztán sikerült rávenni, hogy közvetlen tapasztalatairól is beszéljen, amit meg is tett, bár mintha azokat kevésbé érezné fontosnak, mert esetlegesen, mert csak egy apró jelenséget mutatnak meg. A gyerekek számára azonban ezek a mondatok voltak a legfontosabbak. Ilyen érzék-

letes közelségben talán egyikük sem volt korábban a történelem e megrázó eseményeivel. Megrendítő volt, amikor az előadónak egyszer elakadt a szava a felkavaró emlékektől, és hogy nem az egyéni szenvedés felidézésekor történt ez, hanem amikor egy segítséget nyújtó emberre emlékezett vissza.

A végén elbúcsúztunk, de pár diák még visszajött, körülvette Imre bácsit, és további kérdésekkel ostromolták. Jó volt, hogy nem engedték őt rögtön elmenni, mintha maguk köze fogadták volna.

Még annyit szeretnék megírni, hogy Imre bácsival azóta is kapcsolatban vagyok, már az előadásra magával hozta a holokausztról szóló könyve dedikált példányát. Utána viszont egy kivételesen nagyvonalú gesztust tett: egy kisebb könyvtárnyi könyvet adományozott iskolánknak, amelyek nagyjából Magyarországon legújabb kori történelmével, azon belül is főleg a holokauszthoz kapcsolódó témákkal foglalkoznak. Igyekeznem fogok minél jobban bevonzni ezeket a műveket a tanításba, hogy ne legyen hiábavaló ez a szép ajándék.

Buzási Béla

ÚJ ÉLET

a Magyarországi Zsidó Hitközségek Szövetségének lapja
1075 Budapest, Síp u. 12.
Telefon/fax: 322-2829

E-mail: ujelet@bzsh.t-online.hu

Főszerkesztő:

Kardos Péter

Olvasószerkesztő:

Gábor Zsuzsa

Kiadótulajdonos:

Mázsihisz

Előfizetési díjak:

Belföldön: 1 évre 4800 Ft

Külföldre 6800 Ft/év

USA és Izrael: 7500 Ft/év

Az összeg valutában is befizethető az aktuális árfolyamon.

OTP bankszámlaszám:

11707024-22118480

OTP SWIFT kód:

(BIC) OTPVHUHB

IBAN:

HU66 1170 7024 2026 2095 0000 0000

Terjeszti a Magyar Posta Rt. Hírlap

Üzletág, előfizethető a kiadónál.

Postacsek: 11707024-22118480

Terjesztéssel kapcsolatos reklamációk

intézkedése a 06-(80)-444-444-es ingyenes

zöldszámon.

Szedés, tördelés:

WolfPress Nyomdaipari Kft.

Nyomdai munkák:

mondAt Kft., www.mondata.hu

Felelős vezető: Nagy László

ISSN 0133-1353

New Yorkból jönnek Kertész Imrét játszani!

A Nobel-díjas Kertész Imre Kaddish a meg nem született gyermekért című kisregényének színpadi változatát hívta meg a FÜGE és az Ormai Produkciós Iroda. A helyszín a Jurányi Produkciós Közösségi Inkubátorház lesz, mely a II. kerületi Jurányi utca 1.-ben található. Még nem kell öltözködni, mert az angol nyelvű előadások (magyar felirattal) június 5-én, 6-án és 7-én lesznek.

Barbara Lanciers rendező asszonyt sikerült utolérnem, így egy rövid interjút is készíthettem vele.

– Mi ihlette erre az előadásra? Pontosan ki?

– Nagymamám, Boros Ilona, 1944-ben hagyta el Magyarországot, és végül az Egyesült Államokban telepedett le. Mindig úgy tartottam, hogy a nagy kedves néni, szépen énekel, vicces a kiejtése, és jól főz. Körülbelül ennyi volt a kapcsolat Magyar gyökereimhez. A húszas éveim közepén aztán a nagymamám előhúzott egy fiatalkori képet önmagáról, díszes jellemzőkkel, nyilvánvalóan egy előadásban. Azt mondta: „Szerintem ezért szeretted annyira a színházat. Tőlem örökölted.” Így tudatosodott bennem, hogy nagymamám kiskorában operanékesnőnek tanult, és egy híres gyermekszínházban játszott, Aldori Basci (Aldori bácsi) vezetése alatt, Budapestben.

– Mondom én, hogy mindenki magyar...

– Nem sokkal e felismerés után Baltimore-ba költöztem, beiratkoztam az MFA színházi képzésére, megismerem Philip Arnoult-t, a Nemzetközi Színházi Fejlesztési Központ igazgatóját, és 2005-ben először eljutottam Budapestre. Kutattam a levéltárakban, kerestem annak az előadásnak a nyomait, amely nagymamám emigrálására mutatott be a második világháború utolsó napjaiban. (A darab címe Levelek névvel, és 2007-ben mutatták be a Creative Alliance-ban.) Aztán egy szép napon beszéltem a CEU angol nyelvű könyvesboltjába, és egy egész polcot fedeztem fel a Nobel-díjas magyar író, Kertész Imre munkáiból. Ismertem ugyan a nevét, de soha nem olvastam tőle semmit. Mivel éppen a nagymamám múltját kutattam, szerettem volna minél többet megérteni magyarországi gyermekkorának világáról, és megvettem három Kertész-regényt: a Sorstalanságot, a Felszámolást és a Kaddish egy meg nem született gyermekért címűt. Elsőként mindjárt a Kaddish-t olvastam el, ami megváltoztatta az életemet. Sohasem olvastam ilyen brutálisan őszinte, erős, lírai prózát. Együttömben

vastam a kisregényt, aztán jegyzetfüzetet ragadtam, és álmodozni kezdtem, mit tennék, ha valaha színpadra állíthatnám. Álmodtam természetesen azonnal úgy láttam, hogy jó barátom, a tehetséges Jake Goodman játssza a főszerepet. Első pillanattól tudtam, hogy csak ő lehet!

– Kell tudni a jelenben a múltat?

– Anélkül nem létezik sem jelen, sem jövő! Sokszor kezembe kerültek a New York Timesban Paul Krugman írásai, úgyhogy pontosan tudom, mi történik Magyarországon. A New Yorker nemrég jelentetett meg egy cikket, amelyben Kertész Imrét külön kiemelik e folyamatosan változó társadalmi klímából.

– Vannak itteni rokonai?

– Még vannak, és én is büszkén vállalom magyar származásomat. 2005-ös látogatásom után számos további kutatóút szerveztem, majd 2007-2008-ban Fulbright-ösztöndíjjal Magyarországon éltem. 2008 óta évente legalább kétszer utazom Magyarországra. Ez a második otthonom, és nagyon aggódom érte. Mit tehet ilyenkor egy művész? Színpadra állíthatom életem legnagyobb írójának szavait, akinek műve oly időszerű és fontos ebben a pillanatban – és bemutatnom őt annyi embernek, amennyinek csak lehet. Ezért hoztam létre most a Kaddish-t.

– Találkozott az íróval is?

– Aki Kertész Imre-regényt állít színpadra, annak engedélyre van szüksége Kertész Imrétől. Számos segítő angyalon át jutottam el Kertész feleségéhez, Kertész Magdához, azután magához Kertész Imréhez is. Mindketten az első pillanattól támogatták tervemet. Ők is szeretnék, ha minél többen hallanák a Kaddish hangjait, és ezen a véleményen van Imre fordítója és jó barátja, Tim Wilkinson is. Három fantasztikus ember! Nagyon hálás vagyok bizalmukért és nagylelkűségükért.

– Milyen volt a közös dramaturgiai munkájuk?

– Kertész Imre konkrét elvárásokat támasztott művei színpadra állításához. Nem enged adaptációt. Nem szabad hozzáírni, vagy bármilyen módon átírni a mondatait. Az egyetlen engedélyezett mód a szöveg meghúszása, átrendezése. És minden változtatást jóvá kellett hagyatni vele. Ezen a folyamaton keresztül juttattuk el odáig, hogy színpadi Kaddish legyen belőle. Szoros együttműködésben dolgoztunk Kertész Imrével és Magdával, hogy mindenki megelégedésére szülessen meg a végleges változat, amely a lehető leghűségesebb a regényhez. Ez egy rövidített verzió. De minden szavát Kertész Imre írta.

– És a nagymama mit szolt a fejleményekhez?

– Szeretett nagymamám időközben sajnos meghalt. Ő ihlette ez a darabot, a Kaddish amerikai bemutatója és a halála szinte egybeesett. Ezzel a Kaddishsal mondtam Kádist érte, így vettem végső búcsút Boros Ilonától.

(Előadja: Jake Goodman, rendezte: Barbara Lanciers, írta: Kertész Imre. Jegyek váltóhatók: jegy@fuge-produkcio.hu)

Bozsán Eta

SPÁNN GÁBOR

Diszkréció

Gyűlölöm a kukkolókat! Azokat, akik színházi távcsövön naphosszat lesnek át a szomszédba, mert részvényesek kívánnak lenni a frissen odaköltözött fiatal pár családalapításánál. Azokat is, akik a másik ember számítógépébe, levelezésébe barmolnak bele. A távkapcsolóm már önmagától csatornát vált, ha valamelyik kereskedelmi tévén azt kezdik taglálni, hogy melyik celeb miként hajította el ráolvasással nem kívánatos magzatát. Nem szórakoztatnak az előre megírt forgatókönyv és gondos dramaturgia alapján előadott összeveszések, „családi tragédiák” a képernyőn. Nem hiszek abban, hogy egy műfüsttel kódosított stúdióban 5-6 világosító, 3-4 operatőr és kellemes jelenlétében igaz társat lehet találni. Mindezt azért írom le, mert nemrégiben akaratomon kívül besoroltam a kukkolók népes táborába. Szép új világunkban csomó minden megváltozott. Bizonyos vonatkozásokban megszűnt a hiánygazdaság, utazhatunk, ahová akarunk, leírunk és kimondunk sok mindent, ami az „átkosban” tabu volt. Igaz, hogy nem történik semmi, nem változik semmi, legföljebb bennünket rúgnak ki merőben más okokból. Viszont vannak dolgok – és általában a legrosszabbak –, amiket érintetlenül és változathatatlanul átvettünk a szocializmusból, már csak azért is, hogy megmaradjon a látszat, miszerint világunk a létező világok legjobbjika. Ilyen például az, hogy a kisebb eszresszókban, éttermekben – és ez különösen igaz a bevásárlóközpontokban működőkre – az asztalok közé maximum egy cigarettapapír fér el, egymás szájában létezzük. Ezért ha ilyen helyen leülök, és a szomszéd asztalnál valaki erőteljes mozdulatokkal szózza meg a káposztás cvekelljét, biztos lehetek benne, hogy jut belőle az én asztalomra álló mákos tészta is. De ez a kisebb baj. Jobban zavar az, aminek ezt a történetet is köszönhetem. Mégpedig az, hogy ilyen helyen intim beszélgetést, magánéletet folytatni csak sikertémának lehet, ha nem ül a közelben jeltolmács.

Míg feleségem bevásárolt, én megpróbáltam a pláza presszójában krimi olvasni. Abba kellett hagynom, mivel a 10 centire lévő szomszéd asztalhoz letelepedett két – eufemisztikusan szólva – erősen középkorú hölgy. Az abc-t mindketten ismerhették vagy 50 éve... Az egyikük kinyitott egy laptopot, a másik kitétt maga elé egy sima fehér papírt tollal. A gépesített hölgy felsorolásba kezdett, és háttal a laptopnak is láttam, hogy minden ajánlatához képet is mellékel. Ez például kérem 58 éves, majd 2 méter, nagyon erős ember, de fizikai munkára alkalmatlan, mert gerincsérve van. Ő több nyelven beszélő, intelligens valaki, de nagyon ingerült, és állítólag ha felidegesítik, akkor eljár a keze. Ennek az Istvánnak ugyan van egy kis púppja, de az alig látható, és éppen úgy nagy természetjáró, ahogy ön is. Szerintem ez szempont...

Ekkor kezdtem kapiskálni, hogy a laptopos nem munkaerőt, hanem leendő házastársat közvetít. Ügyfele lelkesen jegyzetelt, és akaratlanul is láttam, hogy számmal jelöli a kandidátákat, melléjük írva egy-egy jellemzőt.

En közben elgondolkodtam azon, hogy míg nálunk, zsidóknál 5000 éve micsé a sádchenolás, ugyanez mára a bennünket körülvevő világban egy automatizált iparág lett. Ekkorra eljuthattam az ajánlattevő kollekciója végéhez, amit így fejeztem be: Ez a Géza egy nagyon rendes ember, nagy társasága van, szert kirándulni is, és biztos vagyok benne, hogy önt is vinné mindenhol. Jaj, egyetlen dolog van, amit nem említettem, és csak most látom az adatlapján: Géza zsidó! Ekkor megállt a golyóstoll a „sixteenager” ügyfél kezében, és elgondolkodott. Kíváncsi voltam, vajon erre hogy varr gombot. És akkor így szólt: Mondja, anyósokám, a nagy társasága ennek a Gézának tudja róla, hogy zsidó? Mert én elfogodom, ha ők is. Ezen viszont „az eladó” akad ki. Megmondom őszintén, eddig én sem tudtam róla, ő az első ember, aki kitölti az adatlapnak ezt a rovatát. De idehallgasson, drágám, a társasága vagy tudja, vagy nem, maga viszont úgyis rájött volna az első éjszakájukon...

Szarvasi nyári tábor: még lehet jelentkezni!

Ahogy 1990 óta minden évben, idén is gyerekek ezrei lépik majd át a szarvasi JDC – Lauder Nemzetközi Zsidó Ifjúsági Tábor kapuját, hogy elkezdődjön számukra a 12 napos különleges utazás.

Az évtizedek alatt fogalommal vált „Szarvas” különlegessége abban rejlik, hogy ez nemcsak egy tábor, hanem egy életre szóló élmény, hiszen sok fiatal itt tapasztalja meg először, milyen egy sokszínű zsidó közösséghez tartozni.

A sokszínűség jegyében három kontinensről, 25 országból érkeznek fiatalok. A Nemzetközi Zsidó Ifjúsági Tábor minden irányzatot elfogad, jöjjön bármilyen háttérből, a legvilágibb szemléletű a legvallásosabbig, minden gyermeknek köser étkezést biztosít.

A Körös partján lévő táborba idén három turnusban várják a fiatalokat, akik az évtizedes hagyományoknak megfelelően négy korcsoportban foglalkoznak a mádrichok. A Negevesek (7–10 évesek), a Galilosok (11–13 évesek), a Golánosok (14–16 évesek) és a Hermonosok (17–18 évesek) is életkoruknak megfelelő programokon vesznek majd részt.

A 12 napos turnusok alatt a fiatalok a zsidó hagyományok ápolása, megismerése mellett úszással, tánc tanulással, énekléssel, kézműves foglalkozásokkal, kenuzással és számos más érdekes elfoglaltsággal tölthetik nyaralásukat.

A szarvasi tábor idei turnusainak időpontjai:

július 7.–július 19. • július 21.–augusztus 2. • augusztus 4.–augusztus 16.

A 2013-as mottó: „Zsidóság útikalauz stopposoknak”

A szarvasi tábor turnusai évről évre különböző témák köré épülnek fel, ez most sem lesz másként. 2013 nyarán a táborozók testi és lelki utazásra indulhatnak a zsidóság történelmébe, kultúrájába és vallásába, hogy az ősi történetekkel és tanításokkal érthessék meg az összefüggéseket a múlt, a jelen és a jövő között.

Kedvezményes részvételi díj és segítség

A JDC/Joint és a MAZS Alapítvány támogatásával a tábor csökkentett részvételi díja 53 000 Ft, amely tartalmazza a teljes köser ellátást, a programok mellett még a buszos utazás költségét is.

Azoknak a zsidó családoknak, akiknek a csökkentett részvételi díj megfizetése is megoldhatatlan nehézséget jelent, a MAZS Alapítvány Jaffe Családsegítő Szolgálat (www.jaffe.hu) nyújthat segítséget.

Jelentkezni a tábor megújult weblapján, a www.szarvastabor.hu oldalon lehet, ahol további hasznos információk találhatóak.

2013. JÚNIUS 9.

Bemutatók 10%-os 2013-as Magyar Macizsok-olimpiát támogatjuk.

MACIZSOK VAGY HUNGARI FUN RUN

Regisztrálj a 3. KÖZÖSSÉGI ADOMÁNYGYŰJTŐ FUTÓVERSENYRE és a futással támogass egy zsidó vagy nem zsidó szervezetet!

1 KM -- -- 5 KM -- -- 10 KM -- --

Tombola

Fűző: repülőjegyre utazásra az EL AL, Hermonosok és a Hermonosok Pláza árnyék alatti!

Támogatók:

WWW.FUNRUN.HU

Biztosítani akarjuk a zsidó nép és Izrael Állam létének folytonosságát

Az Ön anyagi támogatása is hozzájárulhat ehhez.

Adakozzon a Keren Hayesodnak, a szervezet, amely Izrael részére gyűjt adományt!

A Keren Hayesod képviselőjében minden hónapban Budapestre érkezem. Örömmel elbeszélgetnék Önnel Izrael történelméről és hagyományairól!

Eli Keidar (Kardos), tel. 06-30-715-4136

Izrael támogatása: www.kh-ua.org.il
E-mail: legacy@kh-ua.org.il